

خوش آمدید!

جی آی ایل ٹوں!

یہ پانچ پڑاؤ پر مشتمل بس میں کیا جانے والا سچائی کا سفر

اہمہ تیج پڑاؤ والا بس وچ کیتا جاوون والا سچائی دا سفر

www.Christian-thinktank.com ویب سائٹ

www.Christian-thinktank.com ویب سائٹ

سے لیا گیا ہے اور اس میں کچھ ضروری ترمیم کرتے ہوئے اس کا ترجمہ کیا گیا ہے جو کہ روحانی راستے پر گامزن ایک مسافر کے نکلنے کو پیش کرتے ہیں۔ درج ذیل مضامین تین زبانوں اردو، پنجابی اور انگریزی میں ہیں۔ جس طرح سے آپ مہربان خدا کے حضور اپنے روحانی سفر میں بڑھیں اور ترقی کریں میری دعا ہے کہ آپ ان مضامین کی بدولت بہت برکت اور تقویت پائیں۔

توں لیا گیا اے تے اہمہ تیج وچوں کچھ ضروری گلاں ٹوں ٹھیک کردیاں ہویاں اہمہ تیج ترجمہ کیتا گیا اے جیہڑا پئی روحانی راہ تے ٹرن والے اک راہی دے پرچھاویں ٹوں پیش کردا اے۔ تھلے دتے گئے مضمون تین زبانوں اردو، پنجابی تے انگریزی وچ نے۔ جیویں جیویں تہسی مہربان خدا دے اگے اپنی روحانی راہ اتے اگے وہدے تے ترقی کردے او۔ میری اہمہ تیج دعا اے پئی تہسی اہمناں مضموناں دی راہیں بوہتی ساری مدد تے برکت پاؤ۔

Welcome!

This “A Five Stop Bus Tour of Reality” is adopted, modified, and translated from Christian-thinktank.com website and represent the reflection of another simple traveler on the spiritual path. Each article below has all three languages with in it, Urdu Punjabi, English. May you find great blessing and help from these writings, as you make progress on your own spiritual journey before our good-hearted God.

پنجواں پڑاؤ۔۔۔ صلیب اُتے مسیح داکم: قربانی (نواں عہد نامہ)

پانچواں قیام۔۔۔ صلیب پر مسیح داکام: قربانی (نیا عہد نامہ)

**5th Stop — The Work of Christ on the Cross: Sacrifice
(NT)**

"پنجاں تھواواں تے کھلون والا بس وچ کیتا جاوَن والا سچیاں دا سفر"

مسیحی نقطہ نظر دا جوش، وقار تے شادمانی

جدوں خُدا واضح دِسنا شروع ہو گیا تے علم الہیات دی خوشی دا کوئی ٹکانہ نہ رہیا

صلیب دے اُتے مسیح دا کم۔ قُربانی نواں عہد نامہ

ا۔ عام جان پچھان

نواں عہد نامہ لوکاں دے تِن ثقافتاں دے تنازعہ دے وچ لکھیا گیا اے: یونانی رومی، ڈیا سپورا
یہودیت تے فریسی یہودیت۔ اسی ایہناں صورتاں نوں خُداوند یسوع مسیح دی خُوشخبری دے
پس منظر دے وچ ویکھاں گے۔

جیویں پئی سارے ای مسیحیائی حوالے تے ہر طرح دیاں قُربانیاں خُداوند یسوع مسیح دے وچ
پُوریاں ہُنڈیاں نے،

بہت ساریاں قسماں دے غیر بائبل مذہب وی خُداوند یسوع مسیح دی قُربانی توں حیرت انگیز
طور تے مُطمئن نے۔

ب۔ پُرانے عہد نامے دی قُربانی دی منطق

قُربانی ہمیشہ دی کمیونٹی دے نال ذاتی تعلقات تے کمیونٹی دے نال تعلقات دی بحالی تے تعمیر
نو دے حوالے دے نال ہندی اے (ایہدے وچ کمیونٹی دا کوئی بندہ تے خُدا شامل اے)۔ جے
کوئی بندہ یا بڈی دوجے دی جائیداد نوں نقصان پہنچاند اے تے ملزم مدعی یا شکار ہون والے

نوں ہرجانہ ادا کردا اے۔ قہربانی دیاں کجھ پہلوواں دے وچوں اک ایہہ وی ہے پئی کمیونٹی دی
سجالی کیتی جاوئے۔

بہتاتے نہیں پر اج کل اسی ایہناں قہربانیاں نوں ہرجانہ وی آکھ سکدے آں۔ جیویں پئی
مویشیاں دے نقصان دی صورت دے وچ جرمانے نوں پیسیاں دی صورت دے وچ ادا کیتا
جاندا اے۔

انسانی نسل خُدا دی پیدا کردہ اے تے ایس دُنیا دے وچ پائے جاوے والے اوہدے لوک اوہدی
ذاتی ملکیت نے۔ جدوں کوئی اوس کمیونٹی ممبر نوں نقصان پہنچاؤن دی کوشش کرے گاتے
کمیونٹی دا اصل مالک اوس بندے نوں ضرور حاضر کر گاتاں پئی اوہدے توں پچھ گچھ کرے۔
تے ایویں کردیاں ہوئیاں او ایہنوں بہتر بناؤن دی کوشش کرے گا۔ جدوں وی ایویں دا کوئی
نقصان پہنچایا گیا اے تے اوہدی ادائیگی نوں یقینی بنایا گیا اے۔ ایس سلسلے دے وچ مال
ڈنگرتے زراعت وی شامل اے۔ ایہدے بارے دے وچ خُدا آپ آزاد اے پئی او جو چاہے او
کرے۔

اوہنے کجھ حصہ اپنیاں مزدوراں (یعنی کاہناں) کجھ اوہنے غریب لوکاں نوں دیتا
اوہنے اپنے سبق دیاں مقصداں نوں ورتیا اے (جیویں پئی سوختنی قہربانی تے خروج توں پہلاں
بریاں دی فسخ وغیرہ) پر اوہنے بہتا ایہناں تقریباں نوں اپنیاں لوکاں دے وچ منایا اے۔ ایہہ
قہربانیاں لگاتار اسرائیل دے مصر دے وچوں نکلن دی یادگار دے طور تے منائیاں جاندیاں

سن۔ تے ایہہ ظاہر کردیاں سن پئی خُدا دا اوہدے نال اک خاص تعلق تے رشتہ پایا جاندا
سی۔ ایہناں ساریاں قُربانیاں دا دتا جانا لوکاں دے نال خُدا دی بھلیائی تے تے اور نوں ظاہر کردا
سی تاں ایویں کردیاں ہوئیاں اصلی نقصان دی تلافی حقیقی معنیاں دے وچ کیتی جاسکے۔
سوختنیاں قُربانیاں خصوصی اہمیت دی حامل ہُنڈیاں سن ایہناں نوں ابدی یادگار دے طور تے
منایا جاندا سی کیوں جے:

(۱) ہر اک شے پہلاں تو ای خُدا دی سی۔

(۲) اوہنوں ہر اک شے سگوں سارے اسرا ئیل دے اُتے مکمل اختیار سی

(۳) خُدا دی اپنیاں لوکاں دے نال کامل وفاداری دا موازنہ لوکاں دی کامل وفاداری دے نال
کیتا جاندا سی (خُدا اپنیاں نوں اپنے خاندان دے افراد ہُنڈیاں ہوئیاں ناقابل یقین برکتاں دے
نال نوازدا سی)۔

ایہناں قُربانیاں دا اسرا ئیلی تاریخ دے اُتے بہت ای ڈوہنگا اثر پایا جاندا سی۔ ایہہ اوہناں نوں
خُدا دے حکماں تے اوہناں دے جیاتی لہنگاؤن دے طریقے دے بارے دے وچ بیان کردیاں
سن جیہرا پئی ہر اک اسرا ئیلی بندے دے لئی بہت ای ضروری سی۔

ایہناں حکماں نوں نہ منن دی صورت دے وچ ایہناں ساریاں سہولتاں نوں واپس لے لیا
جاندا سی۔ ایویں ایہہ اوہناں نوں ایہہ یاد دواندا سی پئی گناہ نہ صرف ذاتی مُعاملہ اے سگوں

ایہہ ساری قوم دا مُعاملہ اے۔ ہر اک گنہگار نوں اپنے سارے دل دی سچائی دے نال خُدا دی حضوری دے وچ جانا ہندا سی تے ایس کم دے وچ ذاتی جانچ کاری دا عمل واضح ہندا سی۔ ہمیشہ قربانی دے وچ کسے شے دی قیمت نوں ادا کرنا پیندا سی تے ہمیشہ توبہ نوں طلب کیتا جاندا سی۔ مطلب ایہہ پئی ایویں کردیاں ہوئیاں اگے آوندیاں ہوئیاں ایمان نوں بحال کیتا جاندا سی۔ خُدا ایس گل ول نوں بہت ای دھیان دیندا اے۔

کُجھ قربانیاں دے وچ کُجھ مُتبادل شیواں نوں وی شامل کیتا جاندا سی۔ جیویں پئی جماعت دی تھاں تے کسے جانور نوں پیش کیتا جاندا سی جہدا انتخاب گنہگار آپ کردا سی۔ جیویں پئی قربانی دا بکرہ جیویں پئی اصل فسح تے برے دی قربانی ہندی سی۔

قربانی باطنی رویہ تے سُپردگی دا اک اظہار سی۔ قربانیاں جیہڑیاں محض رسمی عبادت دا اک حصہ بیان کیتیاں جاندیاں سن۔ ماضی دے وچ اسرائیل اپنیاں ایہناں قربانیاں دے وجہ توں اپنی اک الگ پچھان رکھدا سی۔ ایس قانون دے وچ تبدیلی خُدا دے نال ذاتی رابطے دے تصور تے مبنی ہندی سی تے اوس خُدا دے نال جیہڑا ڈِگی ہوئی انسانیت نوں فیر توں بحال کرن تے برکت دیون دے لئی ہمیشہ تیار رہندا سی۔

ہر اک قربانی اسرائیل نوں ایہہ دسن دے لئی سی پئی اوہناں نوں اک قوم دے طور تے خُدا دے ولوں نجات دتی گئی اے۔ تے او ابے تیکر اپنے نجات دیون والے خُدا دے عہد دے پٹھاں اوہدے نال نے۔

نویں عہد نامے دے وچ قُربانی۔

یونانی تے رومی دُنیا دے وچ قُربانی دا تصور

یونان تے روم دیاں قدیم مذہبیاں دے وچ کئییاں خُداواں نوں منن دا رواج پایا جاندا سی۔
جہناں دے وچ کُجھ خُدا تے بُرائی دے سن تے کُجھ نوں اچھائی دے حوالے دے نال پچھانیا جاندا
سی۔ تے اوہناں دے وچوں جیہڑے اچھائی دے دیوتے سن اوہناں دے وچ وی بہت سارے
نقص پائے جاندے سن جیہڑے صرف اپنیاں عبادت کرن والیاں دے لئی ای چنگے ہندے
سن۔ ایہناں خُداواں دے لئی قُربانیاں کیتیاں جاندیاں سن۔ ایہناں قُربانیاں نوں دونواں ای یعنی
زمینی پیداوار تے جانوراں توں کیتا جاندا سی جیویں پئی یہودیت دے وچ وی کیتا جاندا اے۔
پر جے ایہناں رسماں نوں ویکھیا جاوے تے اوہناں تے یہودیت دے وچ بہت ای فرق پایا
جاندا سی۔ ایہناں خُداواں دے جانشیناں دیاں تصویراں نوں بنانا وی بہت ای عام خیال کیتا
جاندا سی۔ ایہناں قُربانیاں دے مقصد یہودیت دے نال بہت حد تیکر رلدے ملدے سن۔
شکر گزاری دی قُربانی، کفارے دی قُربانی تے پاک کھانے دی رسم وی اوہناں دے وچ پائی
جاندی سی۔ تے اوہناں دے وچ رواج سی پئی وعدے دے مطابق بہت زیادہ تعداد دے وچ
قُربانیاں نوں پیش کیتا جاندا سی، درحقیقت جہناں دا مقصد کُجھ فائدیاں نوں حاصل کرنا
سی۔ ایہناں قُربانیاں دا مقصد زمینی مقصداں نوں حاصل کرنا تے آقتاں نوں دُور کرنا سی۔
ایہناں قُربانیاں نوں آون والی حیاتی تے زمین دے پٹھاں روحاں توں بچن دے لئی ورتیا جاندا

سی۔ ایہناں قُربانیاں تے یہودی قُربانیاں دے وچ بہت فرق پایا جاندا سی۔ یعنی اوہناں دے وچ واضح طور تے انسانی قُربانیاں پائیاں جانیاں سن۔ یونانی دیوتیاں دیاں پُجاریاں دا ایہہ آگھنا سی پئی دیوتیاں دی خوراک نوں ایہناں دے جانسن جانور کھاسکدے نے۔

اک توں بہتیاں خُداواں اُتے یقین رکھنا اصل وچ اپنے باپ دادا دے ول نوں بہتر رجحان سی۔

اوگستس قیصر کاہناں دی سلطنت یعنی کاہناں دا سردار کاہن سی۔ سکے دے اُتے اوہنوں قُربانی ادا کردیاں ہوئیاں دکھایا گیا اے۔ جیہڑا پئی پہلاں نہیں سی۔

رومی فوج دے اپنے لوک سن جیہڑیاں اوہناں دے لئی قُربانیاں نوں ادا کردے سن۔ اک بندے دا کم مذہبی کتاباں نوں پڑھنا سی جدوں پئی دوجے دا کم جانوراں نوں ذبح کرنا سی۔ فوج دے اُچے عہدے والے اپنیاں کامیابیاں تے ایہناں قُربانیاں نوں کردے سن۔

بادشاہ دنواں ای یعنی رومیوں تے مقامی مذہباں دا احترام کردا سی تے او ثقافت دے طور تے اوہناں دے طور طریقیاں نوں اپنالیندا سی۔

پر اوہناں دا خُدا تے اوہناں دا مذہب قبول کرن دے قابل نہیں سی۔

سبت دے وچ کسے وی نویں کم نوں شروع کرن توں پہلاں قُربانی کیتی جاندی سی جنہاں دے وچ اک تہائی لوکی کاہن ہندے سن۔

(بہت سارے مسیحی قانوناں نوں ایس واضح کیتا گیا اے کیوں جے بہت سارے لوکی قربانی کرن دے لئی تیار نہیں ہوئے سن۔)

بہت ساریاں ساڈن والیاں قربانیاں کیتیاں جاندیاں سن۔ ایہدے لئی جانوراں نوں ترجیح دتی جاندی سی پر اوہناں دے دیوتا پھل، لوبیا، دودھ، شہد، پنیر تے تیل نوں وی قبول کردے سن۔ جانوراں دی قربانی بجائے اوہناں دے اگے خوشبو وی ساڈی جاندی سی۔

جیہڑے بندے نوں قربانی کرنی ہندی سی او پہلاں ای اوس مندر دے وچ کسے کم کرن والے دے نال رل کے ایہدے لئی ساریاں انتظاماں نوں پورا کردا سی۔ او اوہناں نوں وی اجرت تے رکھدا سی جیہڑے ایہناں جانوراں نوں ذبح کردے تے ہانجوں اوہناں نوں چیردے

پھاڑدے وچ سن۔ تے ایویں دے کماں دے وچ عام طور تے بانسری و جاون والے نوں وی اپنے نال رکھیا جاند اسی۔ ایہناں قربانیاں نوں ساز دے نال (عام طور تے بانسری) ادا کیتا جاند اسی تاں پئی کوئی شیطانی آوازاں نوں نہ سُنیا جاوے۔ جے ایویں ہندا تے ایہدے توں ایہہ مراد ہندا سی پئی ایس قربانی نوں دوبارہ شروع کیتا جاوے۔ قربانی دے دوران کاہن اپنے سر نوں ٹوگا دے نال ہر ویلے ڈھکے رکھدا سی تاں پئی نہ تے کسے پیہڑی آواز نوں سُنے تے نہ ای کسے پیہڑی شے نوں ویکھے۔

اوہناں دیاں مذہبی تہواراں تے جانوراں دیاں قربانیاں نوں عام ای کیتا جاند اسی۔

اسی لکھے ہوئے تے آثارِ قدیمہ توں ملن والیاں ثبوتیاں توں ایہناں قربانیاں دیاں مختلف طریقیاں دے بارے دے وچ ہو جاندے آں۔ ایہہ رسم اپنی تفصیل دے بغیر ایران دیاں قربانیاں دیاں رسماں دے نال مماثلت رکھدیاں نے۔ قربانی دے جانور نوں بہت ای ویکھ بھال کے چُنیا جاندا سی پئی کیہ او قربانی دے قابل ہے یا نہیں۔ اصولاں دے مطابق جانور دی عمر، جنس تے رنگ تے نسل نوں موقع دی مناسبت دے چُنیا جاندا سی۔ الطار تیکر پہنچ تیکر رسماں دی تیار دے نال نال جیہڑے دیوتے دے لئی ایہہ قربانی کیتی جاندی سی اوہداناں لے لے کے دُعاواں منگیاں جاندیاں سن۔ تے جانور نو اوہدے سر دے اُتے انگور دارس تے کھانا رکھ کے پاک کیتا جاندا سی۔ تے ایس ای دوران ایہہ خیال کیتا جاندا سی پئی جے ایویں کردیاں ہوئیاں کوئی نشان ظاہر ہو جاندا اے تے ایہدے توں مراد ایہہ ہے پئی دیوتے نے ایس قربانی نوں قبول نہیں کیتا اے۔

جانور نوں اک ای وار دے وچ مارنا ہندا سی تے ایہدے بعد اوہدے اندورنی اعضاواں دا جائزہ لگایا جاندا سی۔ جدوں ایہہ یقین ہو جاندا سی پئی قربانی قبول ہو گئی تے ایہدے بعد جانور دے ٹوٹے کیتے جاندے سن، اوہنوں پکایا جاندا سی تے پُجاری ایہنوں کھاندے سن۔ جے ایہدے اندر دے اعضاواں توں ایہنوں قبول نہ کیتے جاوے دے آثار نظر آوندے تے اوہدے بارے دے وچ بہت دھیان رکھیا جاندا سی۔ جے جانور الطار توں نسن دی کوشش کرے تاں وی ایہنوں بدشگونئی خیال کیتا جاندا سی۔ اوس قربانی دے گوشت دے ٹوٹے کرن دے وچ وی بہت ای

مہارت دی لوڑ ہندی سی۔ جہدے وچ گوشت دے ہر اک حصے دے لئی وکھرے وکھرے
مقدس لفظاں دا آونا ضروری سی۔

جیہرا گوشت قربانیاں د وچ بچ جاندا سی اوہنوں دکاناں تے لے جایا جاندا سی۔ پرتاں وی
بازاراں دے وچ سارا ای گوشت او نہیں ہندا سی جیہڑا بتاں دے اگوں لیایا جاندا سی۔

اکر تھیوں ۱۰ باب

اعمال ۳ باب دی ۱۸ آیت

پر کجھ دکاناں اُتے قربانی دا گوشت وی ویکھن نوں ملدا سی۔ وڈیاں شہراں دے وچ یہودیوں نوں
ایہہ اجازت سی پئی او اپنیاں دکاناں بنا لین تاں پئی او ایویں دیاں کھانیاں توں بچ سکن۔

جیہرا شریعت اُتے قائم رہندا اے او ایویں ہے جیویں بہت ساریاں قربانیاں گذراندا
اے۔ حکماں نوں مننا وی سلامتی دی قربانی دی طرح ای اے تے ایویں ای گناہ توں وکھ رہنا
وی خطا دی قربانی دی طرح اے۔

فیلو سوم 2: 183 خدا دا سب توں وڈا خانساماں کون اے؟ کاہن جیہڑا خدا دے حضور دے
وچ قربانیاں نوں ادا کردا اے۔ او سردار کاہن اے جنہوں خدا دے ولوں خشک سالی ملدی اے
جیہڑا ایہدے لئی اپنے آپ نوں وی پیش کردیندا اے۔

(نجرہ مُردار دے طومار) جدوں تیکر او اسرائیل دے کول رہے او ابدی سچائی دے روح دے
نال قائم رہے سن۔ گناہ یا خطا دا کفارہ دیون دے لئی اوہناں نوں زمین اُتے رہندیاں ہوئیاں

قربانیاں نوں وی پیش کرنا پیندا سی۔ اوہناں نوں گوشت تے چربی وی پیش کرنا پیندا سی۔
اوہناں نوں اپنیاں بلاں نوں ایہدا اظہار وی کرنا پیندا سی تے ایویں ایس آزادانہ روئے نوں
قبول کیتا جاندا سی۔

4 مکابین 6: 26-28 بھاریں جے اوہناں دا لہو، اوہناں دی عبادت تے موت دی قربانی تے
کفارہ اے۔ اے اسرائیل دے خُدا اوہناں نوں اوہناں دی بدکرداری توں بچا۔

پہلی صدی: فریسی یہودی قربانی دا تصور

پہلی تے توجہ دے قابل گل ایہہ ہے پئی شریعت دیاں قربانیاں جنناں دا پہلاں وی ذکر کیتا
گیا اے اوہناں دے حوالے نویں عہد نامے دے وچ بیان کیتے گئے نے۔ ایہناں قربانیاں نوں
۷۰ ورے مسیح دے بعد تیکر ہیگل دے تباہ ہون تیکر کیتا جاندا رہیا اے۔

یہودیاں دیاں قربانیاں ایرانیوں نوں دو طرح دے نال وکھ سن۔ پہلا فرق ایہہ سی پئی رومیوں
دے زمانے دے وچ یہودی ایس گل تے اتفاق کردے سن پئی اک ای ہیگل ہونی چاہیدی
اے تے اک تھیں ہونی چاہیدی اے جتھے ایہناں قربانیاں نوں پیش کیتا جاندا چاہیدا اے۔
رومیوں تے یونانیاں دے بہت سارے مندر پائے جاندے سن۔ تے اوہناں دے وچ جنناں
تھاواں تے مندر نہیں وی ہندے سن اوہناں تھیں تے وی قربانیاں نوں کیتا جاندا سی۔

دوجی گل ایہہ ہے پئی یہودیایاں دیاں قُربانیاں مہنگیاں ہندیایاں سن۔ تے خاندانی کاہنناں دے
 وہڈے ٹولے قُربانی دے نال نال خدمت گزاری داکم وی کردے سن۔ جدوں پئی ایران تے
 روم دے وچ کاہن ہونا کوئی باقاعدہ پیشہ نہیں سی تے ایہاں دے لئی کوئی خاص ذات وی
 نہیں مقرر سی۔ روم تے ایران دے وچ کاہن ہونا اک اعزاز تے عزت دی گل سی۔ ایہہ اک
 ایویں دا اعزاز سی جنوں خاص طور تے امیراں دے لئی مقرر کیتا گیا سی۔ اوہناں دے وچ
 اوہناں دے حکمران، جرنیل فاتح تے ایہدے نال نال کاہن وی ہندے سن جیویں پئی اسی
 ویکھیا اے پئی جو لیس قیصر سردار کاہن سی۔ سکندر اعظم جنوں اسی وہڈے فاتح دے طور تے
 جاندا آں او بہت ای باقاعدگی دے نال قُربانیاں نوں ادا کردا سی۔ ایران تے روم دے وچ
 ایہہ جاننا اوکھا سی پئی کاہن کیہ ہندا اے؟ کیوں جے اوہناں دے وچ اعلیٰ عمدہ رکھن والیاں
 تے کاہنناں دے وچ کوئی فرق نہیں پایا جاندا سی۔

دو جے پاسے یہودیت دے وچ کاہنناں نوں مورثی طور تے مقرر کیتا جاندا سی۔ تے یہودیایاں
 دے وچ کاہنناں نوں ایہہ اجازت نہیں سی پئی او اپنا پیٹ پالن دے لئی کھیتاں دے وچ کوئی
 وی کم کرن۔ سگوں ایہناں کاہنناں دے کھاون پین تے اوہناں دیاں باقی ضرورتاں دا خیال
 دوجیاں لوکاں دے ذمے ہندا سی، خاص طور تے اوہناں لوکاں نوں جیہڑے زراعت دے نال
 تعلق رکھدے سن۔ اک ہور گل وی سی جیہڑی یہودیایاں دیاں قُربانیاں نوں مہنگا بناوندی سی او
 ساری دی ساری ساڑی جاون والی قُربانی سی۔ تے ایہہ قُربانیاں عام طور تے ہیکل دے وچ ہر

روز دو واری کیتی جاندی سی۔ جدوں پئی ایران دے وچ ایویں دیاں قربانیاں دا کوئی وی تصور نہیں پایا جاندا سی۔

ایہدے وچ او پچھ لیندے سن پئی ایہہ گوشت کتھوں لیایا گیا اے۔ پر یہودی ایویں دے گناہ نوں بلا ارادہ گناہ خیال آکھدے سن۔ پولس ایہہ آکھدا اے پئی صداقت پسند لوکاں نوں ایویں تسلی دتی جاندی اے پئی تسی جہدے بارے دے وچ جاندے نہیں او او تہانوں نقصان نہیں پہنچاؤے گا۔ کیوں جے بہت سارے لوک اپنی جیب دی وجہ توں گوشت نوں خرید نہیں سکدے نے سگوں او پچھی تے اناج لیندے نے۔ ایتھے پولس چنگے کھاندے پیندے لوکاں دے نال گل کردا پیا اے۔

اوس ویلے سرکاری مذہب اپنی اہمیت نوں گنواندا جاندا پیا سی۔ تے لوکی بہتے مقبول تے رنگیلے مذہب دے ول نوں دھیان کردے جاندے پئے سن۔

جیویں پئی پراسرار مذہب: ایہناں دیاں اپنیاں رسماں تے باضابطہ شرطیں سن جیہڑیاں جماعت دے وچ دوجیاں توں وکھ تے مضبوطی لیاون دے لئی سن۔ پچیاں دی قربانی (رومی قانون دے خلاف) وی کجھ ثقافتاں دا حصہ سی۔

ایس جیاتی دے وچ بہت سارے انتخابی قانون وی پائے جاندے سن جنہاں نوں اک ٹولے نوں مضبوط کرن دے لئی وضع کیتا گیا سی۔ جیویں پئی اسی ایہہ ویکھ پھکے آں پئی روایتی مذہباں دی ثقافتی پیمائش ہوسکدی اے۔

ایس گل نوں یقینی بنایا جاندا سی پئی ممبران نوں عزت تے احترام دے نال دفن کیتا جاندا سی۔ پر نویاں انتخابی ثقافتاں دے وچ بہتی مضبوطی پائی جاندا سی جیہڑی ابتدائی رسماں دی وجہ توں آئی سی۔ جیویں پئی آئس دے مذہب دے وچ پہلاں توں پائیاں جاوَن والیاں روایتاں دی بجائے پہلی صدی مسیح توں پہلاں توں شروع کر کے باہمی معاشرتی روایات دی بجائے خود ساختہ روایاتاں بہتی اہمیت حاصل کردیاں جاندیاں پئیاں سن۔ ممبران ایہاں رسماں دے وچ شرکت و ہڈیاں عبادتگاہاں دے وچ کردے ہندے سن یاں ایویں نکیاں ٹولیاں دی شکل دے وچ وی کیتا جاندا سی۔ ایہدے لئی ایڈون پہاڑی دے اُتے واقع مکان قابل ذکر اے۔

انسانی یا حیوانی لہو نوں وگایا جانا ایس گل نوں ظاہر کردا سی پئی جیہڑی زندگی دے وچ آو رہندے پئے نے اوہدی عزت کردے نے۔ اوہناں دے وچ ہر کوئی لہو وگاون اُتے زور دیندا سی۔ کیوں جے ایہہ خیال کیتا جاندا سی پئی ایہہ کسے گروہ دے جیوندے رہن تے کسے انسان دی نجات دے لئی بہت ای ضروری اے۔ ایہہ ضرورت ہر اک دے اُتے بہت ای واضح سی تے ہر اک دے دل دے وچ ایویں وس چکی سی پئی کوئی وی ایس بُت پرستی نوں چھڈن تے تیار نہیں سی۔

پر جے تہاڈے کول لہو اے تے او خداوند یسوع مسیح دا اے۔

بین القوامی مواد دے وچ، قہربانی دے وچ روحانیت دا تصور سانوں زبوراں نوں لکھن

والیاں نبیاں توں ملدا اے۔ جیویں پئی 3-1:35 سیراخ، اجار3:6 IQS8,9

فیلو 2:183 سوم 2:183

ایس سلسلے دے وچ بحرہ مُردار توں ملن والے طومار دلچسپی دا باعث نے۔ کیوں بے قمران
دیاں لوکاں نے اپنے آپ نوں مندرراں توں دکھ کر لیا سی۔ پر اصل دے وچ او روحانی قہربانی
دیندے پئے سن جیہڑے ایس ویلے دی پراگندگی دے وچ گھرے ہوئے سن او ایس درجے
تیکر نہیں پہنچ سکدے سن۔ جدوں ۷۰ بعد از مسیح دے وچ ہیگل نوں تباہ کر دتا گیا تے ربی
یہودیوں نے وی روحانیت دا اک قاعدہ بنایا سی۔ یہودیت دے وچ بہت ساریاں قہربانیاں توں
کاہناں تے بانی لوکاں دے لئی کھانا مہیا ہو جاندا سی۔ جدوں پئی کجھ جانوراں نوں پورے طور تے
الطار دے لئی وقف کر دتا جاندا سی۔ ایران دے وچ قہربانی دیاں جانوراں نوں پورے دے
پورے ای کھالیا جاندا سی تے اوہناں دیاں دیوتیاں دے لئی صرف ہڈیاں ای بچدیاں سن۔
دوجے پاسے مذہب دے خرچے تے کاہناں دیاں نسلاں توں ہونا سانوں ایہہ سب کجھ بابل دے
وچ یہودیت دے وچ، مصر تے باقی ملکاں توں وی ملدا اے۔

ہیگل دے تباہ ہون دے بعد قہربانیاں لازمی طور تے روحانی تے دوجیاں قہربانیاں دے عوض
دے دتیاں جان دیاں سن۔

رحم دلی تے پیار دے کم:

جدوں عدالت دا موت دی سزائون دیون دے حکم نوں ختم کیتا گیا تے ہیگل نوں تباہ کر دتا
گیا تے ایہدے نال ای قُربانیاں نوں وی ختم کر دتا گیا۔ اوس ویلے اسرائیل دے اُتے مایوسی
چھا گئی سی کیوں جے اوہناں نوں کفارہ دیون توں ڈک دتا گیا سی۔ تے اک واری ایویں ہویا
پئی ربی جنان بی۔ ذکی یروشلیم نوں چھڈ کے جانڈے پئے سن تے ربی یوشع اوہدے پچھے
چلڈے پئے سن تے جدوں اوہناں نے پچھے مڑ کے ہیگل دیاں کھنڈراں نوں ویکھیا تے اوہناں
نے اگھیا پئی افسوس ساڈے اُتے کیوں جے ایہنوں کھنڈر بنا دتا گیا اے۔ او تھال جتھے اسرائیل
دیاں گناہاں دا کفارہ دتا جاندا سی۔ ربان جنان بی۔ ذکی نے ایویں جواب دتا پئی بیٹا پریشان نہ
ہو ساڈے کول ایہدے مطابق کفارہ دیون دا اک ہور طریقہ پایا جاندا اے۔ اوہنے پچھیا پئی او
کیہ اے؟ جواب ایہہ ملیا پئی اک دوجے دے نال پیار تے ہمدردی دے نال پیش آنا اے۔
جیویں پئی اگھیا گیا اے پئی مینوں ہمدردی تے پیار دی خواہش اے نہ پئی قُربانی دی۔
اک ہور تھال تے امثال دی کتاب دے وچ ایویں بیان کیتا گیا اے پئی انصاف تے خیرات
قُربانی توں بہتر نے۔ کفارے دا مطلب بعد دے وچ بدل دتا گیا سی۔ ایہہ صرف اوہناں گناہیں
دے لئی سی جنناں نوں نہ جانڈیاں ہوئیاں کر دتا جاندا سی۔ اوہناں دے لئی نہیں جنناں نوں
جانڈیاں ہوئیاں کیتا جاندا سی۔

رَبان جنان بن ذکی ایہہ آکھدا اے پئی گُناہ دی قُربانی جیہڑی اسرائیل دیاں گُناہاں دے لئی کفارہ سی، نوں کرن دا حق رکھدا سی تے کیہ خیرات غیر یہودیوں دے لئی کفارہ وی ہوسکدی اے۔

عالماں دی مہمان نوازی:

رَبان جنان بن ذکی دی تعلیمات دی لو دے وچ تاناہ آر ایزر جیکب نے ایہہ آکھیا سی پئی: جیہڑا کوئی وی اپنے گھر دے عالماں نوں رکھدا اے تے اپنیاں شیواں نوں اوہنوں ورتن نوں دیندا اے۔ صحیفیاں دے مطابق او ہر روز سوختنی قُربانی نوں گذراندا اے۔

روزے دے نال وزن نوں گھٹ کرنا:

ہیکل دی تباہی دے بعد روزے رکھن دا رواج بہتا ہو گیا سی تے ایہہ خیال کیتا جاندا سی پئی روزہ کفارے دے قُربانی دے برابر اے۔ ایہدا ثبوت سانوں ریوشیشٹ دی ایس دُعا توں ملدا اے: اے ساری کائنات دے کلے ای مالک تُو جاندا ایں پئی جدوں ہیکل نوں قائم کیتا گیا سی۔ جدوں کوئی بندہ گُناہ کردا سی تے او ہیکل دے وچ قُربانی کردا سی۔ جمدے وچ لہوتے چربی نوں دتا جاندا سی تے ایویں او اپنیاں گُناہاں توں پاک ہندا سی تے اوہنوں نجات مل جاندی سی۔ میں وی روزہ رکھیا اے تے میرا اپنا لہوتے چربی سڑی اے تے تیری پاک مرضی دے

مُطابق تُو اوہنوں ایسہ سمجھ کے قبول کر پئی میں الطار دے اُتے اپنا لہوتے چربی نوں پیش
کیتا اے۔

فرد دی موت پچھتاوے دے نال:

موت تے کفارے دے دن نوں جے پچھتاوے دے نال ملا دتا جاوے تے کفارہ مل جاندا
اے۔ پچھتاوا دتے گئے حکماں نوں نہ منن دی سزا دے وچ کمی کرنا اے سگوں ختم کرنا اے۔
جدوں تیکر پئی کفارہ دا مُقرر ویلا نہیں آجاندا تے کفارہ مل جاندا اے۔

فرد دی موت پچھتاوے دے بغیر:

آر اسمعیل، آر یہودا تے ربی دی تعلیم دے مُطابق توبہ دے بغیر جیہڑی موت واقع ہندی
اے۔ اوہدے لئی کفارے دی قوت توں مدد لے کے مرن والے نون آون والی موت توں بچایا
جاسکدا اے۔

مُجرماں دی پھانسی تے سزا:

قربانیاں نوں انسان تے خُدا دے وچ ناانصافی دے بدلے دے طور تے دتا جاندا سی۔ جہدے
اُتے کوئی وی زمینی عدالت سزا دا حکم نہیں دے سکدی سی۔ او خلاف ورزیاں جہناں اُتے سزا

دا حکم عدالت دت وچ سُنایا جاندا سی اوہناں دا کفارہ قُربانی دے نال نہیں ہوسکدا سی۔ صرف سزا ای ایہناں گناہاں دا کفارہ سی۔ جہناں نوں موت دی سزا سُنائی جاندا سی اوہناں نوں اعتراف کرن نوں آگھیا جاندا سی۔ کیوں جے جو کجھ وی اعتراف کیتا جاندا سی اوہدا آون والی جیاتی دے نال تعلق ہندا سی۔ تے جے اوہنوں ایہہ پتہ نہیں ہندا سی پئی ایہہ اعتراف کیویں کیتا جاندا اے تے اوہنوں ایہہ باقاعدہ طور تے سکھایا جاندا سی پئی میری ایہہ موت میریاں ساریاں خطاوان دے بدلے دے وچ کفارہ ہوئے۔ ایویں ای کوڑیاں دی سزا دے بارے دے وچ وی آگھیا جاندا سی پئی ایہہ کوڑے چنگے نے کیوں جے ایہہ میریاں گناہاں دا کفارہ اے۔ جیویں پئی آگھیا گیا اے پئی: گناہاں دے مطابق کوڑے، کوڑے گناہاں توں کفارہ دیون دے لئی نے۔

بے اختیار مُصیبت یا بیماری:

بیماری یا موت انسان تے خُدا دے وچکار دوبارہ راستہ قائم کرن دا وسیلہ یا اک طریقہ اے۔ ربیہاں دے مطابق چار سے وچوں دو قسم دا کفارہ سانوں صحیفیاں دے چوں ملدا اے۔ اپنے آپ دے اُتے عائد کردہ مُصیبت، جیویں پئی روزہ اک طرح دی قُربانی تصور کیتا جاندا اے۔ روزے دے بعد ربی دی دُعا پئی لموتے چربی جیہڑی اوہنے روزے دی رائیں گوائی اے اوہنوں الطار دے اُتے پیش کیتی گئی قُربانی تصور کیتا جاوے۔ تے اوہدا او ای اچر ہوئے جیویں اوہناں

دناں دے وچ ہندا سی جدوں ہیکل موجود سی۔ ایویں ایہنوں اک طرح دی شخصی قربانی تصور کیتا جاندا سی تے ایہنوں روح دی قربانی وی خیال کیتا جاندا سی۔

پر ایہہ صرف ارادی مشکل دے لئی نہیں سی۔ کس وی قسم دا نقصان یعنی جیہڑیاں شیواں انسان دے استعمال دے وچ نے یا جسمانی تکلیف نوں وی کفارہ خیال کیتا جاندا سی۔ آدمی جیہڑا گناہاں دے وچ گھریا ہویا ہوئے تے او خدا دے ولوں مر جاوے (دُنیاوی عدالت دے اُلٹ) ایہدا کفارہ کیویں ہوئے گا؟ او ہدا ٹگا مر گیا، اوہدیاں گکڑیاں دوڑ گئیاں، یا اوہدی اُنکلی اُتے سٹ لگ گئی تے اوہدے توں لہو نکل آیا۔ ایہناں نقصاناں یاں مُصیبتاں توں ایہدا قرض جیہڑا ایہدے اُتے ہے اُتر جاندا اے۔ حقیقت دے وچ کسے وی حادثے دی شکل دے وچ لہو دا نکلنا کفارہ ملن دے برابر اے۔ ایہدے توں اگے ایہہ آکھیا جاندا اے پئی جے کسے جسم دے اُتے کوڑھ نظر آجاوے تے ایہہ الطارتے پیش کیتی جاوے والی قربانی دے برابر اے۔ ایہہ کہاوت وی اے پئی جے کوئی پیارا مُصیبت دے وچ اے تے ایہہ وی کفارے دی قربانی دے برابر اے۔

ایویں دی مُصیبت قربانی توں وہد کے اے کیوں جے قربانی صرف انسان دی دولت دے اُتے ای اثر کردی اے۔ جدوں پئی مُصیبت اوہدی اپنی ذات دے اُتے واقع ہندی اے۔

کفاری توریت تے خیرات دے وچ اے۔ ایلی دیاں شاگرداں دا کفارہ گوشت دی قربانی دے وچ نہیں سی۔ پر شاید اوہناں نوں توریت تے ہمدردی تے محنت دے اعمال دے نال کفارہ مل جاوے۔ اگھیا جاندا اے پئی اصل وچ اوس پاک ذات دا فیصلہ ای ایہہ سی پئی مُقدس ہیگل نوں ختم کر دتا جاوے تے اوہنے اسرائیل دے نال ایہہ وعدہ کیتا سی کیوں جے توریت دے الفاظ قربانیاں دے نال جُڑے ہوئے سن۔ ہیگل دی تباہی دے بعد ایہناں نوں قربانیاں دے بدلے دے وچ قبول کیتا جاندا سی۔

۹۔ کھانے دی میز:

گھر دے وچ کھانے دی میز وی آدمی دے کفارے دے لئی ورتی جاندی سی۔ جمدے اُتے کسے غریب نوں کھانا دتا جاندا سی۔ جیویں پئی الطار سی جمدے اُتے ہیگل دے وچ قربانی نوں پیش کیتا جاندا سی۔

۱۰۔ پارسا بڈی

اک پاک تے پارسا بیوی وی الطار دی طرح ای اے، جیویں او کفارہ دیندا اے (اسرائیل دیاں گناہاں دے لئی) تے او اپنے گھر دا کفارہ دیوے۔

دُکھ اٹھاون والے بندے دے لئی دُکھ تے موت دی کوئی حد نہیں اے۔ کفارے دا اثر ساریاں نسلاں دے اُتے ہندا اے، ایہہ معاملہ ساریاں دُکھ اٹھاون والیاں دے نال ہندا اے پئی اوہناں دی نیک جیاتی ایس گل دی وجہ نہیں بندی اے یا ہوسکدا اے پئی اوہناں دے اُتے

دُکھ اوہناں دیاں جوانی دیاں خطاواں دے وجہ توں آیا ہوئے۔ راستباز دی موت دا کفارہ بالکل
قربانی دی طرح ای ہندا اے۔

اسی ایہناں نوں موسی دے کلام دیاں لفظاں دے اُتے لاگو کر سکدے آں۔
اوہنے بہتریاں دے گناہاں نوں چُک لیا سی۔

کیوں جے اوہنے آپ سُنہری وچھے دے نال اپنے آپ نوں اسرائیل دیاں گناہاں دے لئی پیش
کر دتا سی۔۔۔ او آکھدا اے پئی۔۔۔ ہن تُو اوہناں دا گناہ مُعاف کردے تے ٹھیک نہیں تے
میرا ناں اوس کتاب دے وچوں جیہڑی تُو لکھی اے مٹا دے۔ (خروج 32 : 32) [سوتاہ A

14 اور بڑا جھوٹا 32A]

اپنی مرضی دے نال قربانی دے لئی تیار ہونا اسرائیل دیاں وہڈیاں تے عظیم لوکاں دیاں خوبیاں
دے وچوں سی۔ قدیم نبیاں تے بزرگاں دا کردار وی ایویں دا ای ہندا سی۔ پر بہت ساریاں
موقعیاں تے ریاں نے والمانہ عقیدت دا اظہار کیتا سی۔
میں اسرائیل دا کفارہ آں۔

یوحنا دی انجیل دے ۱ باب دی ۲۹ آیت نوں سُن دیاں ہوئیاں اوہناں دے اُتے کیہ اثر ہويا
ہوئے گا۔

دو جے دن اوہنے یسوع مسیح نوں اپنے دل نوں آوندیاں ہوئیاں ویکھے کے آکھیا ویکھو ایہہ خدا دا
برہ اے جیہڑا جہان دیاں گناہاں نوں چُک لے جاندا اے۔

یونانی دیوتیاں توں تسلی تے تشفی:

بدروحاں توں سلامتی، اجتماعی تقریباں، تشدد موت، جانچ پڑتال تے حیرانگی، قبولیت تے بے یقینی، خاص شیواں دے بار بار ہون تے تجسس۔

رومی: انساناں دے شکار ہون تے حیرانگی

جنگ دے وچ نمونہ بننا، حکومت توں بہت اک دو بے دا ساتھ دینا، عام طور تے شکار ہون تے حیرانگی، ہر شے شہنشاہ دی ملکیت ہونا، تصلیب دے عمل دی جانچ کرنا۔

دیا سپورہ یہودی: یہودی تمہارا، معصوماں دا شکار ہونا، شاید ساری دُنیا نوں مُعافی ملے گی، الہام پئی ایہہ کیویں ہوئے گا؟ انساناں دے شکار ہون تے حیرانگی نہ ہونا، اوہناں لوکاں دے بارے دے وچ نہ پچھنا پئی کیویں قربانیاں نوں گذران دے نے۔

خداوند یسوع مسیح دا اخلاقی پاکیزگی تے خیال، تجسس تے خوف پئی یوحنا پستسمہ دیون والے دے الفاظ تے گلاں۔

فریسی یہودی:

دکھاں نوں چکن والا خادم:

ہیکل دی سیوا، مُعافی دا مسیحی دور، مرنا، مسیح دی شہادت پُچھن تے حیرانگی، برے دی پاکیزگی تے مکمل سمجھ بوجھ، برے یا قُربانی دے بکرے دے بارے اُلچھن تے اندورنی جوابدہی دا سامنا ہونا (یوحنا پستسمہ دیون والے دی توبہ دی مُنادی دے حوالے دے نال)، روح دا ذکر کرے دھمکی دینا۔

پُرانے عہد نامے دے قُربانی دے نقشے دے مطابق نویں عہد نامے دے وچ مسیح دی موت اک کفارے یا قُربانی دے طور تے کیویں اے؟
پُرانے عہد نامے دیاں قُربانیاں دے وچ اسی ایہنوں ویکھیا اے۔

الف: اقتتاجی

۱۔ عہد دے اُتے مہر ہونا

۲۔ ابتدائی فسح

۳۔ ہیکل تے قُربان گاہ دی صفائی

ب: معمول (قسماں دا خلط ملط ہونا)

۱۔ سوختنی قُربانی

۲۔ پاکیزگی گناہ

۳۔ گناہ تلافی

۴۔ سلامتی \ اجتماع

ج: تہوار دے فیتے

۱۔ فسح

۲۔ پہلا پھل

۳۔ خیمہ اجتماع

د: روزمرہ دے فیتے

۱۔ قسمیں \ وعدے \ ایہدے وچ ناصری وی شامل نے۔

د: کفارے دادن

۱۔ سردار کاہن

۲: ذبحہ کیتا ہویا بکرا

۳: قربانی دا بکرا

ہُن نویں عہد نامے دے وچ

۱۔ اقتتاجی تقریب

الف: عمد اُتے مہر ہونا:

عمد اوس ویلے مُستند ہندا اے جدوں عمد کرن والا مر جاندا اے۔ ایہہ کدی وی نہیں ویکھیا گیا اے پئی عمد کرن والا اوس ویلے تیکر جیوندہ رہیا ہوئے۔ استھوں تیکر پئی پہلا عمد وی لہو دے بغیر نہیں ہو یا سی۔

(عبرانیوں 9: 7)

عمد دے لہو دے نال اوہنوں پاک کیتا گیا (عبرانیوں 10: 29)

نویں عمد دے درمیانی یسوع تے چھڑکاؤ دا لہو جیہرا ہاہل دے لہو دی نسبت بہتر اے۔

(عبرانیوں 12: 24)

ہُن خُدا اطمینان دا چشمہ جیہڑا بھیڈاں دے وہڈے ایالی یعنی ساڈے خُداوند یسوع مسیح نوں

ابدی عمد دے لہو دے باعث مُردیاں دے وچوں جیوندہ کر کے چک لیا یا۔

(عبرانیوں 13: 20)

ایویں اوہنے کھانے دے بعد پیالہ وی لیا تے آگھیا پئی ایہہ پیالہ میرے لہو دے وچ نواں عمد

اے۔ جدوں کدی پپوتے میری یاد دے وچ ایویں ای کر یا کرو۔ کیوں جے جدوں تھی ایہہ

روٹی کھاندے او تے ایس پیالے دے وچوں پیندے او تے خُداوند دی موت دا اظہار کردے

او۔

(1- کرنتھیوں 11: 25 - 26)

۲: ابتدائی فسح:

پرانہ خمیر کڈھ کے اپنے آپ نوں پاک کر لو تاں پئی تازہ گنھیا ہويا آتا بن جاؤ۔ پخناچہ تسی بے
خمیر او کیوں ساڈا وی فسح یعنی مسیح قربان ہويا۔ (1- کرنتھیوں 5: 7)

۳- خیمہ اجتماع تے قربان گاہ دی پاکیزگی

اوس ای مرضی دے سببوں اسی یسوع مسیح دے جسم دے اک واری قربان ہون دے رائیں
پاک کیتے گئے آں۔ (عبرانیوں 10: 10)

روح دے پاک کرن دے نال فرمانبردار ہون تے یسوع مسیح دا لہو چھڑکے جاون دے لئی
برگزیدہ ہوئے آں (1- پطرس 1: 2)۔

ایس لئی ضروری سی پئی آسمانی شیواں دیاں نقلاں تے اوہناں دی رائیں پاک کیتیاں جاون پر
آپ آسمانی شیواں ایہناں توں بہتر قربانیاں دی رائیں۔ (عبرانیوں 9: 23)

ب: معمول (خلط ملط قسماں دے نال)

ا۔ سوختنی:

تے محبت دے نال چلو جیویں مسیح نے وی تہاڈے نال محبت رکھی اے تے ساڈے واسطے اپنے
آپ نوں خوشبو دی طرح خدا دی نظر کر کے قربان کر دتا سی۔ (افسیوں 5: 2)

ایس لئی ایویں دا ای سردار کاہن ساڈے لائق وی سی جیہڑا پاک تے بے داغ تے بے عیب
تے گنہگار اں توں وکھ تے آسماناں توں اُچا کیتا گیا ہوئے۔ تے اوہناں سردار کاہناں دی طرح
اوہناں دا محتاج نہ ہوئے پئی ہر روز پہلاں اپنیاں گنہاں تے فیر اُمت دیاں گنہاں دے واسطے
قربانی پیش کرے۔ کیوں جے ایہنوں او اک ای واری کر گزریا جدوں اپنے آپ نوں قربان

کیتا۔ (عبرانیوں 7: 26 - 27)

پاکیزگی گناہ

تے جمدے وچ ایہہ گلاں ہون او انھاتے کوتاہ نظر اے تے پہلاں اپنیاں گنہاں نوں دھوئے
جاون نوں بھلا بیٹھا اے۔ (2۔ پطرس 1: 9)

تے مسیح دا لہو جھنے اپنے آپ نوں ازلی روح دے وسیلے خُدا دے سلمنے بے عیب قربانی کر دتا
تھاڈیاں دلاں نوں مُردہ کماں توں کیوں نہ پاک کرے گا؟ تاں پئی جیوندے خُدا دی عبادت
کرو۔

۱۴۔ کیوں جے اوہنے اک ای واری قربانی کر دیاں ہوئیاں اوہناں نوں ہمیشہ دے لئی کامل کر
دتا اے جیہڑے پاک کیتے جاندے نے۔

۱۵۔ تے پاک روح وی سانوں ایہہ ای دسدا اے کیوں جے ایہہ آکھن دے بعد پئی۔

۱۶۔ خُداوند آکھدا اے پئی جیہڑا عہد میں اوہناں دِناں دے بعد اوہناں دے نال بنھاں گا او ایہہ ہے پئی میں اپنے قانون اوہناں دیاں دِلاں دے اُتے لکھاں گاتے اوہنا دیاں ذہناں دے وچ پاواں گا۔

۱۷۔ فیر او ایہہ آکھدا اے پئی اوہناں دیاں گُناہاں تے بے دینیاں نوں فیر کدی یاد نہ کراں گا۔
۱۸۔ تے جدوں اوہناں دی مُعافی ہوگئی تے فیر گُناہ دی قُربانی باقی نہ رہی۔

(عبرانیوں 10:14 تا 18)

۳۔ گُناہ\تلافی

پر بے اسی نُور دے وچ چلے جیویں پئی او نُور دے وچ اے تے ساڈی آپس دے وچ شراکت اے۔ تے اوہدے بٹے یسوع مسیح دا لہو سانوں ساریاں گُناہاں توں پاک کردا اے۔
(1۔ یوحنا 1 : 7)

سلا متی\اجتماعی

ایویں ای اوہنے کھانے دے بعد پیالہ وی لیا تے اکھیا ایہہ پیالہ میرے لہو دے وچ نواں عہد اے۔ جدوں کدی پیوتے میری یاد گاری دے لئی ایویں ای کریا کرو۔ کیوں بے جدوں کدی

تُسی ایہہ روٹی کھاندے تے ایس پیالے دے وچوں پیندے او تے خُداوند دی موت دا اظہار
کردے او۔

(1- کرنتھیوں 11 : 25-26)

ایس ای سببوں اے میرے پیارو! بُت پرستی توں نسو۔یں عقلمند جان کے تہاڈے نال کلام
کردا آں جو میں آکھدا آں تُسی اوہنوں پرکھو۔ او برکت دا پیالہ جمدے اُتے اسی برکت
چاہندے آں کیہ مسیح دے لہو دی شراکت نہیں اے؟ او روٹی جنہوں اسی توڑدے آں کیہ
مسی دے بدن دی شراکت نہیں؟ کیوں جے روٹی اک ای اے ایس لئی اسی جیہڑے بہت
آں اک بدن آں کیوں جے اسی سارے اوس اک ای روٹی دے وچ شریک ہندے آں۔
جیہڑے جسم دے اعتبار دے نال اسرائیلی نے اوہناں اُتے دھیان کرو۔ کیہ قربانی دا گوشت
کھاؤن والے قربان گاہ دے شریک نہیں؟

ج: تہواراں دے فیچے

ا۔ فسح

پُرانا خمیر کڈھ کے اپنے آپ نوں پاک کر لو تاں پئی تازہ گنھیا ہويا آٹا بن جاؤ۔ ایس لئی تُسی بے
نمیر او کیوں جے ساڈا وی فسح یعنی مسیح قربان ہويا۔ (1- کرنتھیوں 5 : 7)

پر فی الواقع مسیح مُردیاں دے وچوں جی اُٹھیا اے تے جیہڑے سو گئے نے اوہناں دے وچوں پہلا پھل ہویا۔ کیوں جے جدوں آدمی دے سببوں موت آئی تے آدمی دے سببوں ای مُردیاں دی قیامت وی آئی۔ تے جیویں آدم دے وچ سارے مردے نے اویں ای مسیح دے وچ سارے جیوندے کیتے جانگے پر ہر اک اپنی اپنی واری تے۔ پہلا پھل مسیح فیر مسیح دے آون تے اوہدے لوک۔ اوہدے بعد آخرت ہوئے گی۔ اوس ویلے او ساری حکومت تے سارا اختیار تے فُدرت نیست کر کے بادشاہی نوں خُدا یعنی باپ دے حوالے کر دیوئے گا۔ کیوں جدوں تیکر او ساریاں ویریاں نوں اپنیاں پیراں پُٹھاں نہ کر لیوئے اوہنوں بادشاہی کرنا ضرور اے۔ سب توں پچھلا ویری جیہڑا نیست کیتا جاوئے گا او موت اے۔

(1- کرنتھیوں 15: 20 تا 26)

۳۔ عارضی (پُرانے عہد نامے دے وچ کوئی خاص ادب نہیں اے پر یہودی ادب غیر توماں دے کفارے دا حوالے وی دیندا اے)

د۔ ہر روز دے فیچے

باپ میرے نال ایس لئی محبت رکھدا اے پئی میں اپنی جان دیندا آں تاں پئی اوہنوں فیر لے لیواں۔ کوئی اوہنوں میرے توں کھوندا نہیں اے سگوں میں آپ ای اوہنوں دیندا آں۔ مینوں اوہنوں دین دا وی اختیار تے اوہنوں فیر لے لین دا وی اختیار اے ایہہ حکم میرے

باپ توں مینوں ملیا اے۔ (یوحنا 10 : 17-18)

ہ: کفارے دادن

۱۔ سردار کاہن

تے بکریاں تے وچھیاں دا لہو لے کے نہیں سگوں اپنا ای لہو لے کے پاک ترین مقام دے

وچ اک ای واری داخل ہو گیا تے ابدی خلاصی کروائی۔ (عبرانیوں 9 : 12)

ایس یسوع نے وی اُمت نوں آپ اپنے لہو دے نال پاک کرن دے لئی بُوہے دے باہر دُکھ

اُٹھایا۔ (عبرانیوں 13 : 12)

پُناچہ ایویں دا ای سردار کاہن ساڈے لائق وی سی جیہڑا پاک بے ریا تے بے داغ ہوئے تے

گنہگاروں توں وکھ تے آسماناں نوں اُچا کیتا گیا ہوئے۔ اوہناں سردار کاہناں دی طرح اوہدا

محتاج نہ ہوئے پئی ہر روز پہلاں اپنیاں گناہاں تے فیر اُمت دیاں گناہاں دے واسطے قربانیاں

کرے کیوں جے اوہنوں او اک ای واری کر چکیا جدوں اپنے آپ نوں قربان کیتا۔

(عبرانیوں 7 : 26 - 27)

پر ایہہ بندہ ہمیشہ دے لئی گناہ دے لئی قربانی گزارن کے خُدا دے سچے پاسے جا بیٹھیا۔

(عبرانیوں 10 : 12)

او اوہدے جلال دا پرتوتے اوہدی ذات دا نقش ہو کے ساریاں شیواں نوں اپنی قُدرت دے

جلال دے نال سنبھالدا اے۔ او گناہاں نوں دھو کے عالم بالا اتے کبریا دے سچے پاسے جا بیٹھیا۔

(عبرانیوں 1:3)

ذبح کیتا ہو یا بکرا:

تے بکریاں تے وچھیاں دا لہو لے کے نہیں سگوں اپنا ای لہو لے کے پاک ترین مقام دے
وچ اک ای واری داخل ہو گیا تے ابدی خلاصی کروائی۔

ایس لئی اے بھائیو! کیوں بے سانوں مسیح دے لہو دے سببوں اوس نوی تے جیوندی راہ توں
پاک مکان دے وچ داخل ہون دی دلیری اے۔ (عبرانیوں 10 : 19)

نہیں تے بنائے عالم توں لے کے اوہنوں بار بار دکھ اٹھانا لازم ہندا پر ہن زمانیاں دے اخیر
دے وچ اک واری ظاہر ہو یا تاں پئی اپنے آپ نوں قربان کر کے گناہ نوں مٹا دیوئے۔

(عبرانیوں 9 : 26)

۳۔ قربانی دا بکرا

او ایس لئی ظاہر ہو یا سی گناہاں نوں چک لے جاوئے تے اوہدی ذات دے وچ گناہ نہیں اے۔

(1۔ یوحنا 3 : 5)

اویں ای مسیح وی اک ای واری بہت ساریاں لوکاں دے لئی قربان ہو کے دوجی واری بغیر گناہ
دے نجات دے لئی اوہناں نوں دکھالی دے گا جیہڑے اوہدی راہ ویکھدے نے۔

(عبرانیوں 28:9)

فیر دوبارہ کیہ مسئلہ پیدا ہويا؟

خُدا دے انصاف نوں لوکاں دے فائدے دے لئی منظر عام تے آنا چاہیدا اے۔
بُنیادی کفارے دے وچ خُدا دے نال وعدہ کرن دے نال خُدا دیاں برکتاں نوں حاصل کرن
وچ بے یقینی سی۔

ساڈے کول کوئی کامل شے نہیں سی جنوں خُدا دے سامنے پیش کردے۔

سانوں مُعلّے تے مسئلے دی نزاکت دا اندازہ نہیں سی۔۔۔۔

اسی کدی وی ایس گل تے بضد تے مرتکز نہیں ہندے۔۔۔

ساڈے گناہ لوکاں دے اکٹھ نوں تباہ کر دیندے نے

ز: صلیب اُتے قربانی نے کیہ کیتا؟

عدل تے انصاف دا مظاہرہ (اک راستباز کردا اے)

تے مخلوق دے لئی اخلاقی سالمیت

اوہنوں خُدا نے اوہدے لہو دے سببوں اِک اجیہا کفارہ ٹھہرایا جیہڑا ایمان لیاون دے سببوں
فائدہ مند ہوئے تاں پئی جیہڑے گناہ پہلاں ہو چکے تے جہناں توں خُدا نِ تھمَل کر کے طرح
دتی سی اوہناں دے بارے دے وچ اپنی راستبازی نوں ظاہر کرے۔ سگوں اوس ای ویلے اوہدی
راستبازی ظاہر ہوئے تاں پئی او آپ وی عادل رہوئے تے جیہڑا یسوع مسیح اُتے ایمان
لیاوئے اوہنوں وی راستباز ٹھہراون والا ہوئے۔

(رومیوں 3 : 25-26)

بُنیادی کفارے دے وچ خُدا دے نال وعدے کرن دے نال برکتاں دے حصول دے وچ بے
یقینی پائی جاندی سی تے اوہنے ایویں برکتاں دے بُوہے کھول دتے سن۔
ایس توں پہلاں خُدا تیکر ساڈی پہنچ مُمکن نہیں سی۔

ایس لئی اے بھراؤ! کیوں جے سانوں مسیح دے سببوں اوس نوی تے جیوندی راہ توں پاک
مکان دے وچ داخل ہون دی دلیری اے۔ (عبرانیوں 10 : 19)

ایس لئی جدوں اسی ایمان دے نال راستباز ٹھہرے تے خُدا دے نال اپنے خُداوند یسوع مسیح
دے وسیلے صلح رکھئیے۔ جمدی رائیں ایمان دے سببوں اوس فضل تیکر ساڈی رسائی وی ہوئی
جمدے اُتے قائم آل تے خُدا دے جلال اُتے فخر وی کریے۔

(رومیوں 5: 1 - 2)

روح (نواں عہد) دا وعدہ نویں فسح دا تقاضا کردا اے۔

او کامل قربانی دے لئی آپ آیتاں پئی ایہہ کامیابی یقینی ہو جاوے۔

اوپنے مسئلے دی نزاکت دا ایویں مظاہرہ کیتا۔

او بہت ای ہوشمند قربانی دا انداز سی

قربانی دا شکار ہون دی قدر

برے دے بے عیب ہون تے ساڈی تشویش

شرمناک طریقے دے نال موت واقع ہوئی

سحالی توں پہلاں ایہدے وقوع پذیر ہون دی لوڑ سی۔

جیاتی دی مثال وچ مشکل

اوپنے ایویں دے کامل، وفادار، باعتماد، کم اُتے پورا دھیان کرن والے تے رحم کرن والے

سردار کاہن نوں بھیجیتاں پئی او ایہہ سب کجھ ساڈے لئی کرے۔ تاں پئی او اک ای واری

ایہدا خاتمہ کرے۔

۱۔ مُستقبل دیاں قُربانیاں دے بارے دے وچ بے یقینی پائی جاندى سی

۲۔ بار بار تے مُستقل طور تے قُربانی نوں ادا کرن دے وچ ناکامی دا امکان پایا جاندا سی۔

[خُداوند یسوع مسیح دا مُردیاں دے وچوں جیوندہ ہونا ایس قُربانی دی قبولیت دا ثبوت سی]

مسیح دی قُربانی فعال انداز دے وچ کمیونٹی دی تباہی دے ردِ عمل دے طور تے قوع پذیر ہوئی سی۔

ایہہ شراکت دی قُربانی اے تے ایہہ اوہناں روحاں دے وچکار اتحاد پیدا کردی اے جیہڑے برے دی قُربانی نوں سراہندے تے محبت کردے نے۔

ایہہ لوکاں دے وچ مُعافی دے عمل نوں ترغیب دیندی اے جمدے چُکھے ایہہ منطق پایا جاندا اے پئی بھاویں اسی ایس لائق نہیں سی ہر خُدا نے سانوں مُعاف کیتا اے۔

ایہہ ایس دلیل دے تحت حوصلہ افزائی کردی اے پئی اوہناں نوں ختم نہ کرو جہناں دی خاطر مسیح نے اپنی جان دتی اے۔

عشائے ربانی یعنی مسیح دے اخیرى کھانے دے وچ اسی اوہناں تجریباں نوں تعمیر کردے آں جیہڑے مسیح دی موت دیاں اجتماعى پہلوواں ول نوں اشارہ کردے نے۔

"پانچ پڑاؤ پر مُشتمل بس میں کیا جانے والا سچائی کا سفر"

مسیحی نقطہ نظر کا جوش، وقار اور شادمانی

جب خُدا واضح نظر آنا شروع ہو گیا تو علم الہیات کی خُوشی کی انتہا نہ رہی

صلیب پر مسیح کا کام - قربانی (نیا عہد نامہ)

۱۔ عام تعارف

نیا عہد نامہ لوگوں کے تین ثقافتوں کے تنازعی میں لکھا گیا: یونانی رومی، ڈیا سیورا یہودیت فریسی یہودیت۔ ان صورتوں کو یسوع کی خوشخبری کے پس منظر میں دیکھیں گے۔

جیسا کہ تمام مسیحائی حوالہ جات اور تمام قسم کی قربانیاں یسوع میں مکمل ہوتی ہیں۔ بہت سی قسم کے غیر بائبل مذہب بھی یسوع کی قربانی سے حیرت انگیز طور پر مطمئن ہیں۔

ب۔ ”پرانے عہد نامہ کی قربانی“ کی منطق

قربانی ہمیشہ کی کمیونٹی کے ساتھ ذاتی تعلقات اور کمیونٹی کے ساتھ تعلقات کی بحالی اور تعمیر نو کے متعلق ہوتی ہے (اس میں کمیونٹی کا کوئی بندہ اور خدا بھی شامل ہے)۔ اگر کوئی مرد یا

عورت کسی دوسرے کی جائیداد کو نقصان پہنچاتا ہے تو ملزم کو مدعی یا شکار ہونے والے کو

ہرجانہ ادا کرتا ہے۔ قربانی کے کچھ پہلوؤں میں سے ایک یہ ہے کہ کمیونٹی کی بحالی کی جائے۔

کچھ (زیادہ نہیں) آج کل ان قربانیوں کو ہم جرمانہ کہہ سکتے ہیں مواہیشوں کے نقصان کی

صورت میں جرمانہ (کرنسی) پیسوں کی صورت میں ادا کیا جاتا ہے۔

کمیونٹی خدا کی پیدا کردہ ہے اور اس کے لوگ اس دنیا میں اس کی ملکیت ہیں۔ جب کوئی کمیونٹی کے کسی ممبر کو نقصان پہنچائے گا تو کمیونٹی کا اصل مالک اُس کمیونٹی ممبر کو نقصان پہنچائے گا۔ اور وہ اُس کو بہتر بنانے کی کوشش کریں گے۔ اسی طرح گناہ کے ارتکاب سے کمیونٹی کو کم یا زیادہ نقصان پہنچایا۔ اسی طرح خدا کو اُس نقصان کو پورا کرنا پڑا۔ خدا نے اس کی کرنسی کی صورت میں ادائیگی کی۔ اس میں مویشی اور زرعی پیداوار بھی ہے۔ جب خدا کو ادائیگی کر دی گئی اور اب یہ اُس کی جائیداد ہے اُس وقت خدا آزاد ہے کہ جو جی چاہے کرے۔

اُس نے کچھ حصہ اپنے مزدوروں (مثلاً کاہنوں) کچھ کو اُس نے غریب لوگ اور نقصان اٹھانے والوں کو دیا۔

اُس نے اپنے سبق کے مقاصد کو استعمال کیا (مثلاً سوختنی قربانی، خروج سے پہلے بڑوں کا فسح) لیکن اُس نے زیادہ تر کمیونٹی کے خاندان میں اس تقریب کو منایا، اور خاندان کو منایا۔ یہ قربانیاں لگاتار اسرائیل کے مصر سے خروج کی یادگار تھیں کہ خدا کا اُس کے ساتھ تعلق اور رشتہ تھا۔ ان تمام قربانیوں کا دیا جانا سے کمیونٹی کے ساتھ خدا کی بھلائی اور قدر کو ظاہر کرتی ہیں تاکہ کے اصلی نقصان کی تلافی ہو۔

سوختنی قربانیاں خصوصی اہمیت کی حامل تھی، یہ ابدی یادگار کے طور پر منائی جاتی تھیں۔ کیونکہ (1) کہ ہر چیز پہلے ہی خدا کی ہے۔ (2) اُسے ہر چیز بلکہ اسرائیل پر مکمل اختیار

ہے۔ (3) خدا کی اپنے لوگوں سے کامل وفاداری کا موازنہ لوگوں کی کامل وفاداری سے کیا جاتا تھا۔ (خاندان کے ممبر ہوتے ہوئے خدا اپنی کمیونٹی کو ناقابل یقین برکات سے نوازتا تھا۔ ان قربانیوں کا اسرائیل قوم کی زندگی پر گہرا اثر تھا۔ یہ اُن کو خدا کے احکام اور طریقہ ہائے زندگی کو یاد دلاتی تھیں جو ہر اسرائیلی فرد کی فلاح و بہبود کے لیے تھی۔ ان سے انحرافی سے مراعات سے چھن جاتی تھیں۔ یہ اُس بات کی یاد دلاتی تھی گناہ نہ صرف ذاتی معاملہ بلکہ یہ کمیونٹی کا معاملہ ہے۔ گمنگار کو دل کی سچائی کے ساتھ خدا کے پاس جانا ہوتا تھا (اس عمل میں ذاتی جانچ کاری کا عمل واضح ہوتا تھا) اپنی ذاتی ملکیت یا جائیداد کو چھوڑ دیا (مثلاً مواپشی وغیرہ) تاکہ خداوند کی دوبارہ تلافی ہو۔

ہمیشہ قربانی میں کسی چیز کی قیمت ادا کرنی پڑتی ہے۔ ہمیشہ توبہ طلب ہوتی ہے۔ (یعنی آگے آنے عمل) اور ایمان کو بحال کرتی ہے۔ (خدا اس بات کو بہت توجہ سے کرتا ہے)۔ کچھ قربانیوں میں کسی متبادل کو شامل کیا جاتا ہے کمیونٹی کی جگہ پر کوئی جانور لایا جاتا ہے اس کا انتخاب گمنگار کرتا ہے۔ (مثلاً قربانی کا بکرا جیسا کہ اصل فسح کے موقع پر برہ کی قربانی ہوئی)۔ قربانیاں باطنی رویہ اور سپردگی کا ایک اظہار تھا۔ قربانیاں جو محض رسمی عبادت کا ایک ”بے کار حصہ“ ”خامی“ اور ”دغا بازی“ بیان کی جاتی ہیں۔ ماضی میں اسرائیل اپنے قربانی سے متعلق اپنی الگ پہچان رکھتا تھا۔ اس قانون میں تبدیلی خدا کے ساتھ ذاتی رابطے کے

تصور پر مبنی تھی، اور اُس خدا کے ساتھ جو گرتی ہوئی انسانیت کو پھر سے تعمیر کرنے اور ہمیشہ برکت دینے کے لیے تیار رہتا ہے۔

ہر قربانی اسرائیل کو یہ بتانے کے لیے تھی کہ وہ خدا کی طرف سے نجات دی گئی قوم ہے۔ اور اب تک اپنے نجات دینے والے کے ساتھ مستند عہد کے تحت تھے۔
نئے عہد نامے میں قربانی۔

یونانی اور رومی دنیا میں قربانی کا تصور:

یونان اور روم کے قدیم مذاہب میں کئی خداؤں کو ماننے کا رواج تھا، جن میں چند خدا اچھائی کے تھے اور چند بد خواہ تھے، اور ان میں بھی جو اچھائی کے دیوتا تھے ان میں بھی کافی خامیاں اور نقائص تھے جو صرف اپنے عبادت گزاروں کے لیے اچھائی لاتے تھے۔ ان خداؤں کے لیے قربانیاں گزرائی جاتی تھی۔ دونوں جانوروں اور زمینی پیداوار سے، جیسا کہ یہودیت میں بھی ہے، لیکن اگر رسومات کو تفصیل سے دیکھا جائے تو وہ یہودیت سے کافی فرق ہے۔ ان خداؤں کے جانشینوں کی تصاویر بنانا بھی عام تھا۔ قربانی کے مقاصد تو یہودیت سے کافی ملتے جلتے تھے۔ شکر گزاری کی قربانی، کفارہ کی قربانی اور مقدس کھانا کھانے کی رسم بھی تھی، اور رواج تھا کہ وعدے کے مطابق بہت کثیر تعداد میں قربانیاں گزرائی جاتی تھیں، جن کا مقصد کچھ مفادات کا حاصل کرنا تھا۔ قربانی کا مقصد زمینی مقاصد حاصل کرنا اور آنتوں کا دور کرنا تھا۔ قربانیاں آنے والی زندگی اور زیر زمین روحوں سے بچاؤ کے لیے استعمال کی جاتی تھی۔

یہودی قربانی میں دو واضح فرق تھے۔ یعنی وہ انسانی قربانی سے مبرا نہیں تھے۔ یونانی دیوتاؤں کے پجاریوں کا ماننا تھا کہ دیوتائی خوراک ان کے جانشین جانور کھا سکتے تھے۔

* ایک سے زیادہ خداؤں پر یقین رکھنا (حقیقت میں) اپنے آباؤ اجداد کی طرف زیادہ جھکاؤ ہے۔

اوستا کی قیصر کاہنوں کی سلطنت یعنی کاہنوں کا سردار کاہن تھا۔ سکہ پر اُسے قربانی ادا کرتے ہوئے دکھایا گیا ہے۔ یہ پہلے نہیں۔

• رومی فوج کے اپنے قربانی گزارنے والے لوگ تھے، ایک کا کام مذہبی کتابیں پڑھنا تھا اور دوسرے کا کام جانور کو کاٹنے کا تھا۔ فوج کے اعلیٰ عہدے دار اپنی کامیابی کے لیے قربانی کیا کرتے تھے۔

• بادشاہ دونوں رومیوں اور مقامی مذاہب کا احترام کرتا تھا اور ثقافت کی بنا پر ان کے سے طور طریقے اپنالیتا تھا۔

(لیکن ان کا خدا / مذہب قابل قبول نہیں تھے)

• سبت میں کسی بھی نئے کام کو شروع کرنے سے پہلے قربانی گزارنی جاتی تھی جن میں سے ایک تہائی یا آدھے لوگ کاہن ہوتے تھے۔

• (بہت سے مسیحی قوانین اس لئے واضح کئے گئے کہ بہت سے لوگ قربانی کرنے کے لیے تیار نہ ہوئے تھے۔)

بہت سی جلائی جانے والی قربانیاں دی جاتی تھیں۔ جانوروں کو ترجیح دی جاتی تھی مگر دیوتا پھل ، لوبیا ، دودھ ، پنیر ، شہد اور تیل بھی قبول کرتے تھے جانوروں کی قربانی کی بجائے خوشبو بھی جلائی جاتی تھی۔ عمارت یا کندہ کاری بھی مشب گرفتہ قربانی کے طور پر گزرائی جاتی تھی (مثلاً اُن اعضا کو بھی قربانی گاہ میں رکھا جاتا جن کی شفا مطلوب ہوتی تھی شفا ملنے کے بعد بھی اُن کی قربانی دی جاتی تھی۔)

جس شخص کو قربانی دینی ہوتی تھی وہ عموماً کسی مندر میں کام کرنے والے کے ساتھ مل کر تمام انتظامات کرتا تھا۔ اور وہ پوپائے اور وکٹمیری عام طور پر جو لوگ جانور ذبح کرتے اور بعد میں اس کی چیر پھاڑ کرتے تھے (کو بھی اُجرت پر رکھتا تھا۔ اور عموماً بانسری بجانے والے کو بھی ساتھ رکھا جاتا تھا۔ قربانیاں ساز کے ساتھ (بانسری کی دھن پر) گزرائی جاتی تھیں تاکہ کوئی شیطانی آوازیں نہ سنی جا سکیں ، جس کا مطلب تھا کہ قربانی دوبارہ سے شروع کی جائے۔ قربانی کے دوران کاہن toga سے اپنے سر کو سارا وقت ڈھانپے رکھتا تھا تاکہ نہ تو کوئی بری آواز سن سکے اور نہ ہی کوئی بُری چیز دیکھ سکے۔

[HI:HLAR:277]

مذہبی تہواروں میں جانوروں کی قربانی کرنے کی رسم عام تھی۔ ہم لکھے ہوئے اور آثارِ قدیمہ سے ملنے والے ثبوتوں سے قربانی کے مختلف مراحل کے بارے میں جانتے ہیں۔ یہ رسم اپنی تفصیلات کے بغیر ایران کی قربانی کی رسوم سے مماثلت رکھتی

ہے۔ قربانی کے جانور کو خوب دیکھنے بھاننے کے بعد چنا جاتا تھا کہ آیا وہ قربانی کے لیے موزوں ہے یا نہیں، قواعد کے تحت جانور کی عمر، جنس، رنگ اور قسم کا انتخاب موقع کے مطابق کیا جاتا تھا۔ الطار تک پہنچنے کے دوران تیاری کی رسومات کے ساتھ ساتھ جس دیوتا کے لیے قربانی دی جاتی تھی اُس کا نام لے کر دُعا کی جاتی تھی۔ اور جانور کو اُس کے سر پر انگور کا رس اور کھانا رکھ کر پاک کیا جاتا تھا، اور اسی دوران (یہ خیال کیا جاتا تھا) کہ (اگر کوئی) نشان ظاہر ہو تو وہ اُس چیز کا نشان تھا کہ دیوتا نے قربانی قبول نہیں کی۔

جانور کو ایک ہی وار میں مارنا ہوتا تھا۔ اُس کے اندرونی اعضا کا جائزہ لیا جاتا تھا، جب یقین ہو جاتا تھا کہ قربانی قبول ہوئی ہے تو جانور کو مختلف ٹکڑوں میں کاٹا جاتا تھا، پکایا جاتا تھا اور پجاری اس کو کھاتے تھے، اگر اس کے اندرونی اعضا، نہ قبول ہونے کے آثار دیکھتے تو جانور قربان کیے جاتے تھے جب تک قبولیت کے آثار نظر نہ آتے یہ سارا کام بلاشبہ قوانین کے تحت اور روایتی علم کے تحت کیا جاتا تھا۔ اگر قربانی کا جانور الطار سے بھاگنے کی کوشش کرے، تو اُسے بدشگونی سمجھا جاتا تھا۔ گوشت کے ٹکڑے کرنے میں بھی بہت مہارت کی ضرورت ہوتی تھی، جس میں گوشت میں ہر فرق حصے کے لیے مختلف مقدس الفاظ آنا ضروری تھے۔

1- کرنتھیوں 10 باب ”جو بھی گوشت قربانیوں سے بچ جاتا وہ گوشت کی دکانوں پر لے جایا جاتا (اس جگہ سے دور نہیں جہاں پولس نے کام کیا تھا اعمال 3 باب 18 آیت) بازار میں سارا گوشت وہ نہیں ہوتا جو بھولوں کی قربانی سے بچ گیا ہو۔

لیکن کچھ ہوتا بھی ہے بڑے شہروں میں اکثر یہودیوں کو اجازت تھی کہ وہ اپنی دکانیں بنا لیں تک کہ وہ اس طرح کے کھانے سے بچ سکیں۔ سراخ 35: 1-3 جو شریعت پر قائم رہتا ہے وہ گویا بہت سی قربانیاں گزراتا ہے احکام کا تحفظ کرنا سلامتی کی قربانی کی مانند ہے گناہ سے الگ رہنا خطا کی قربانی کی طرح ہے۔

فیلو سوم 2: 183 خدا کا سب سے بڑا خانساماں کون ہے؟ کاہن جو خدا کے سامنے قربانی چرھاتا ہے وہ سردار کاہن ہے اُسے خدا سے خشک سالی ملتی ہے اُس کے بدلے میں خود کو بھی پیش کرتا ہے۔

(نجرہ مردار کے طومار) جب تک وہ اسرائیل کے پاس رہے وہ ابدی سچائی کی روح سے قائم رہے گناہ یا خطا کا کفارہ دینے کے سلسلے میں انہیں زمین پر اپنے گناہ کی قربانی کے لئے گوشت اور چربی بھی چرھانی ہوتی ہے لبوں سے اس کا اظہار بھی کرنا ہوتا تھا اس طرح کے آزادانہ رویے کو قبول کیا جاتا تھا۔

4 مکابین 6: 26-28 اگرچہ اُن کا خون اُن کی عبادت اور موت کی قربانی اور کفارہ ہے

اے اسرائیل کے خدا اُن کو اُن کی بد کرداری سے بچا۔

پہلی صدی فریسی یہودی کی قربانی کا تصور۔

پہلی قابلِ توجہ بات یہ ہے کہ شریعت کی قربانیاں جن کا ذکر پہلے بھی کیا گیا اُن کے حوالے نئے عہد نامہ میں بتائے گئے اور 70 بعد از مسیح میں ہیبل کے تباہ ہونے تک دی جاتی رہی۔

”یہودیوں کی قربانی، ایرانیوں سے دو طرح سے مختلف تھی پہلا فرق یہ ہے رومیوں کے زمانے میں یہودی اس بات پر متفق تھے کہ ایک ہی ہیبل ہونی چاہیے اور ایک ہی قربانی کی جگہ مقرر ہونی چاہیے۔۔۔۔۔ رومیوں اور یونانیوں کے بہت سے مندر تھے، اور جہاں مندر نہیں بھی تھا قربانی وہاں بھی کی جا سکتی تھی“۔

”دوسری بات یہ کہ یہودیوں کی قربانی زیادہ مہنگائی تھی خاندانی کاہنوں کے بڑے گروہ قربانی کے ساتھ خدمت گزار بھی کام کرتے تھے ایران اور روم میں کاہن ہونا کوئی پیشہ نہیں تھا یا کوئی خاص ذات سے تعلق نہیں تھا۔ روم اور ایران میں کاہن ہونا عزت کی بات تھی ایک اعزاز جو کہ اُمر کے لیے مقرر تھا حکمران جن کو اب ہم جرنیل، فاتح اور بادشاہ بھی کاہن تھے جو لیس قیصر سردار کاہن تھا۔ سکندر اعظم جو اپنی فتوحات کی بنا پر مشہور ہے پاندی سے قربانی گزرتا تھا۔ ایران اور روم میں یہ جاننا مشکل تھا کہ کاہن

کیا ہے؟ کیونکہ اعلیٰ عہد داروں اور کاہن میں فرق کرنا مشکل تھا۔ دوسری طرف یہودیت میں کہانت موروثی تھی کاہنوں کو اجازت نہ تھی کہ وہ کھیتوں میں کام کریں اپنا پیٹ پالنے کے لیے۔ کاہنوں کی دیکھ بھال اور اُن کے کھانے پینے کا انتظام باقی لوگوں کو

مل کر کرنا ہوتا تھا خاص طور سے زراعت سے متعلق لوگوں کو۔ ایک اور عنصر جو یہودیوں کی قربانی کو مہنگا بناتا ہے تمام کی تمام جلائی جانے والے قربانی ہے۔ جو عموماً یروشلم کی ہیكل میں دو روزانہ کی جاتی تھیں ایران میں اس طرح کی قربانیوں کا تصور نہ تھا۔

اس میں وہ پوچھ لیتے تھے کہ گوشت کہاں سے لایا گیا ہے مگر یہودی اُستاد اس طرح کے گناہ کو ’بلا ارادہ‘، گناہ قرار دیتے ہیں، پولس کا یہ کہنا ہے کہ صداقت پسند لوگوں کو یوں تسلی دی جا سکتی ہے کہ ’آپ جس کے بارے میں جانتے نہیں آپ کو نقصان نہیں پہنچائے گا‘۔ کیونکہ بہت سے لوگ اپنی جیب کی وجہ سے گوشت خرید نہیں سکتے، تو وہ پھلی اور اناج لے لیتے ہیں۔ پولوس یہاں اچھے کھاتے پنتے لوگوں سے بات کر رہا ہے‘۔

’سرکاری‘ مذہب اس وقت اپنی اہمیت کھوتا جا رہا تھا۔ اور لوگ زیادہ مقبول اور شعلہ رنگ مذاہب کی طرف رجوع کر رہے تھے۔

مثلاً پر اسرار مذاہب۔ ان کی اپنی رسومات اور باضابطہ شرائط تھیں، جو جماعت میں دوسروں سے الگ اور مضبوطی لانے کے لیے تھے۔ بچوں کی قربانی (رومی قانون کے خلاف) بھی بعض ثقافتوں کا حصہ تھی۔

اس زندگی میں بہت سے انتخابی قوانین تھے جو ایک گروہ کو مضبوط بنانے کے لیے وضع کئے گئے تھے، جیسا کہ ہم دیکھ چکے ہیں روایتی مذاہب کی ثقافتی پیمائش ہو سکتی ہے۔ اس بات کو یقینی بنایا جاتا تھا کہ ممبران کو عزت اور احترام سے دفن کیا جائے۔ لیکن نئی انتخابی ثقافتوں میں زیادہ مضبوطی تھی جو ابتدائی رسومات کی وجہ سے آئی تھی۔ مثال کے طور پر آئسکس کے مذہب میں پہلے سے موجود روایات کی بجائے پہلی صدی قبل از مسیح سے شروع کر کے باہمی معاشرتی روایات کی بجائے خود ساختہ روایات زیادہ اہمیت حاصل کرتی جا رہی تھیں۔ ممبران رسومات میں شرکت بڑی عبادت گاہوں میں کرتے تھے یا چھوٹے گروہوں کی صورت میں بھی۔ اس لیے ایڈون پہاڑی پر موجود مکان قابل ذکر ہے۔“

”انسانی یا حیوانی خون کا بہانا اس بات کو ظاہر کرتا تھا کہ جس زندگی میں وہ رہ رہے ہیں اس کی عزت کرتے ہیں۔ ہر کوئی خون بہانے پر زور دیتا تھا۔ کیونکہ سمجھا جاتا تھا کہ یہ کسی گروہ کے قائم رہنے اور کسی ایک فرد کی نجات کے لیے ضروری ہے۔ یہ ضرورت ہر کسی پر اتنی واضح تھی اور ہر کسی کے ذہن میں اتنی بس چکی تھی کہ کوئی بھی بت پرستی کو چھوڑنے کے لیے تیار نہ تھا:

”اور اگر آپ کے پاس خون ہے تو مسیح کا ہے۔“

بین الاقوامی مواد میں ، قربانی میں روحانیت کا تصور ہمیں زبور لکھنے والے نبیوں سے پتا

چلتا ہے۔ مثال کے طور پر 3-1:35 سیراخ ، اجبار3:6 IQS8,9

فیلو 2:183 سوم 2:183

اس سلسلے میں بحیرہ مردار سے ملنے والے شواہد دلچسپی کا باعث ہیں۔ کیونکہ قرآن کے لوگوں نے خود کو مندر سے الگ کر لیا تھا جب تک کہ بہتری نہیں آتی۔ لیکن اصل میں وہ روحانی قربانی دے رہے تھے جو کہ اس وقت کے پراگندگی میں گھیرے تھے اس درجہ پر نہیں پہنچ سکے تھے جب 70 بعد از مسیح میں ہیکل تباہ کر دی گئی تو ربی یہودیوں نے بھی روحانیت کا ایک قاعدہ بنا دیا تھا۔ یہودیت میں بہت سی قربانیوں سے کاہنوں یا بانی لوگوں کے لیے کھانا مہیا ہو جاتا تھا ، ’کچھ جانور پورے طور پر الطار کے لیے وقف کیے جاتے تھے۔ ایران میں قربانی کے جانور تمام کے تمام کھا لیے جاتے تھے اور دیوتاؤں کے لیے صرف ہڈیاں ہی بچتی تھیں۔ دوسری طرف مذہب کے اخراجات اور کاہنوں کی نسل سے ہونا ، ہمیں یہ سب بابل میں یہودیت میں ، مصر اور باقی اور ملکوں میں بھی ملتے ہیں۔

• ہیکل تباہ ہونے کے بعد قربانیاں (لازمی طور پر) روحانی اور دوسری قربانیوں کے

عوض میں کی جاتی تھیں۔

1۔ رحم دلی اور پیار کے اعمال :

”جب عدالت کا سزائے موت دینے کا حق ختم کیا گیا اور ہیپکل تباہ کی گئی تو ساتھ ہی قربانیاں بھی ختم کر دی گئیں۔ تو اسرائیل پر مایوسی چھا گئی کہ انھیں ان کے کفارہ دینے سے کے لیے روک دیا گیا ہے ایک دفعہ ایسا ہوا کہ ربی جنان بی۔ ذکی یروشلیم چھوڑ رہے تھے اور ربی یوشع ان کے پیچھے چل رہے تھے جب انھوں نے مڑ کر ہیپکل کو کھنڈر بنا ہوا دیکھا۔ تو یوشع نے کہا ”آہ! ہم پر کہ یہ کھنڈر بنا دیا گیا ہے۔ وہ جگہ جہاں اسرائیل کے گناہوں کا کفارہ دیا جاتا تھا۔ ”ربان جنان بی۔ ذکی نے جواب دیا،“۔ ”میرے بٹے پریشان نہ ہو، ہمارے پاس اس کے مطابق کفارے کا ایک اور طریقہ ہے۔ وہ کون سا ہے؟ وہ ایک دوسرے کے ساتھ پیار اور ہمدردی کے ساتھ پیش آتا ہے،“۔ جیسا کہ کہا گیا ہے ”مجھے ہمدردی اور پیار کی خواہش ہے نہ کہ قربانی کی،“۔

(ہوسعیہ 6) آوہ ٹ ڈی آر ناتان 11۔ اے) [افراہیم۔ ارباک بزرگان 296]

”ایک اور جگہ امثال 2۔ 21 میں انصاف اور خیرات کرنے کو قربانی کرنے سے بہتر کیا گیا ہے۔ کفارہ کا مطلب بعد میں بدل دیا گیا تھا وہ صرف ان گناہوں کے لیے تھا جو نہ جانتے ہوئے کسی سے سرزد ہو جاتے تھے مگر ان گناہوں کے لیے نہیں جو جاننے کے باوجود کیے جاتے تھے،“۔

[استشنا۔ آر۔ 5-8] (سولومن سیکلٹر رٹونی تھیولوجی کے پہلو)

رَبَّانِ جَنانِ بنِ ذِکْرِ کَمتا ہِے ”گناہ کی قربانی جو اسرائیل کے لیے کفارہ تھی، کرنے کا حق رکھتا تھا، تو کیا، خیرات غیر یہودیوں کے لیے بھی کفارہ ہو سکتی ہے“۔

[ببا ۱-10-بی) گیدلیاہ الون]

2- عالموں کی مہمان نوازی :

رَبَّانِ جَنانِ بنِ ذِکْرِ کی تعلیمات کی روشنی میں تاناہ آر الیزر جیکب نے کہا ”جو کوئی بھی عالموں کو اپنے گھر میں رکھتا ہے اور اپنی چیزیں اُسے استعمال کرنے دیتا ہے۔ صحیفوں کے مطابق جیسے کہ وہ روز سوختنی قربانی گزارتا ہے“۔

[افراہیم ارباک بزرگان : 5-434]

3- روزے سے وزن گھٹنا :

تباہی کے بعد روزہ رکھنے کا رواج زیادہ ہو گیا تھا اور یہ سمجھا جاتا تھا کہ روزہ کفارے کی قربانی کے برابر ہے۔ اس کا ٹھوس ثبوت ریوشیڈٹ کی اس دعا میں ملتا ہے ”تمام کائنات کے اکیلے مالک، تو جانتا ہے کہ جب ہیکل قائم تھی، اگر کوئی آدمی گناہ کرتا تو وہ قربانی دیا کرتا تھا، جس میں سے خون اور چربی دی جاتی تھی اور اُسے نجات مل جاتی تھی۔ میں نے بھی روزہ رکھا ہے اور میرا اپنا خون اور چربی جلی ہے، تو تیری پاک مرضی کے مطابق تو اُسے قبول کر یہ سمجھ کر کہ میں نے الطار پر اپنا خون اور چربی دیا ہے۔ [ٹی بی برخوٹ 17-

اے افراہیم ارباک بزرگان 5-435]

4- فرد کی موت پچھتاوے کے ساتھ :

موت اور کفارے کے دن کو اگر پچھتاوے کے ساتھ ملا دیا جائے تو کفارہ مل جاتا ہے۔ پچھتاوا دیے گئے حکموں کے خلاف ورزی میں سزا کم کرنا ہے بلکہ ختم کرنا ہے۔ جب تک کہ کفارہ کا مقررہ وقت نہ آئے اور کفارہ مل جاتا ہے۔

فرد کی موت پچھتاوے کے بغیر:

آر۔ اسمعیل ، آر یہودہ اور ربی کی تعلیم توبہ کے بغیر جو موت واقع ہوتی ہے۔ اُس کے لیے کفارہ کی قوت سے مدد لے کر مرنے والے کو آئندہ کی تباہی سے بچاتی ہے (اربک بزرگان) مجرموں کو پھانسی اور سزا :

”قربانیاں خدا اور انسان کے درمیان نا انصافی کے بدلے کے طور پر دی جاتی تھیں۔ جس پر کوئی زمینی عدالت سزا کا حکم نہیں دے سکتی تھی۔ خلاف ورزیاں جن پر عدالت میں حکم سنایا جاتا تھا ان کا کفارہ قربانی سے نہیں ہو سکتا تھا۔ صرف سزا ہی ان گناہوں کا کفارہ تھا۔ جن کو موت کی سزا ہو جاتی تھی انہیں اعتراف کرنے کو کہا جاتا تھا کیونکہ جو کوئی بھی اعتراف کرے اس کا بھی اُسے آنے والی زندگی میں حصہ ہے۔ اور اگر اُسے معلوم نہ ہو کہ اعتراف کیسے کیا جاتا ہے تو اُس کو سکھایا جاتا ہے کہ میری موت میری تمام نا انصافیوں کے لیے میرا کفارہ ہو“۔ (M. Sanhedrin vi.2) اسی طرح کوڑوں کی سزا کے بارے میں بھی کہا گیا ہے کہ ”کوڑے اچھے ہیں کیونکہ یہ میرے

گناہوں کا کفارہ ہیں ، جیسا کہ کیا گیا ہے ”کہ گناہوں کے مطابق کوڑے“ کوڑے
گناہوں سے کفارہ دینے کے لیے ہیں“

Midrash Tannaim and T B Shevuot

210---(Urback , Sager : 433- 434)

7 - بے اختیار مصیبت یا بیماری :

بیماری اور موت انسان اور خدا کے درمیان دوبارہ راستہ قائم کرنے کا ایک طریقہ ہے ۔
ریبوں کے مطابق چار میں سے دو (باتیں) قسم کا کفارہ ہمیں صحیفوں میں ملتا ہے ۔ خود
پر عائد کردہ مصیبت ، جیسے کہ روزہ ، ایک قسم کی قربانی تصور کی جاتی ہے ۔ روزہ کے
بعد ربّی کی دُعا کہ خون اور چربی جو اُس نے روزہ کے ذریعے کھوئی ہے الطار پر کی گئی قربانی
تصور کی جائے اور اُس کا وہی اثر ہو جیسا کہ اُن دنوں میں تھا جب ہیرکل موجود تھی ، یہ
ایک قسم کی شخصی قربانی تصور کی جاتی تھی اور اس کو روح کی قربانی بھی کہا جا سکتا ہے۔
لیکن یہ صرف ارادی مشکل کے لیے نہیں تھی : کسی بھی قسم کا نقصان یعنی جو چیزیں
انسان کے استعمال میں ہیں یا جسمانی تکلیف بھی کفارہ ہی تصور کی جاتی تھیں
”آدمی جو گناہوں میں گھیرا ہوا ہو اور خدا کی طرف سے مر جائے (دنیوی عدالت کے
برعکس) اس کا کفارہ کیسے ہو گا؟ اس کا بیل مر گیا ، اس کی مرغیاں بھٹک گئیں یا اس کی
انگلی پر چوٹ لگی کہ خون نکل آیا۔ ان نقصانات سے یا مصیبتوں سے ، اس کا قرض (جو

آسمان کے اس کے خلاف ہیں) اتر جاتے ہیں۔،، حقیقت میں کسی بھی حادثے کی وجہ سے خون نکلنا کفارہ ملنے کے برابر ہے۔ (چلون 7-b) اس سے آگے کہا جاتا ہے کہ اگر کسی کے جسم پر کوڑھ نظر آجائے تو یہ الطار پر دی گئی کفارہ کی قربانی کے برابر ہے۔ کماوت بھی ہے کہ ”اگر کوئی پیارا مصیبت میں ہے تو کفارہ کی قربانی کے برابر ہے“ اس طرح کی مصیبت قربانی سے بڑھ کر ہے کیونکہ قربانی صرف انسان کی دولت پر اثر انداز ہوتی ہے۔ جب کہ مصیبت اس کی اپنی ذات پر واقع ہوتی ہے۔

(تچوما الہری 10 مدرس)

8۔ بائبل کا مطالعہ :

کفارہ توریت اور خیرات میں ہے۔ ایلی کے شاگردوں کا کفارہ گوشت کی قربانی میں نہیں تھا۔ لیکن شاید ان کو توریت اور ہمدردی اور محبت کے اعمال کرنے سے معافی مل سکے۔

(Rosh Hashanah, 189) حقیقت میں وہ مقدس ذات کا یہ فیصلہ تھا کہ

مقدس ہیكل کو ختم کر دیا جائے اور اسرائیل سے وعدہ کیا کہ توریت کے الفاظ جو قربانیوں سے جڑے ہوئے ہیں۔ ہیكل کی تباہی کے بعد قربانیوں کے بدلے قبول کئے جاتے ہیں۔

[Tanchuma ahri , 10; Midrash Tanchuma,3.850]

(Solomon Schechter, Aspects of Rabbinic Theology:312)

9۔ کھانے کی میز :-

کیونکہ اُس نے خود سنہری پتھرے کے ساتھ اسرائیل کے گناہ کے لئے خود کو کفارہ کے لئے پیش کیا۔..... وہ کہتا ہے..... اور اگر اب تو اُن کا گناہ معاف کر دے تو خیر ورنہ میرا نام اُس کتاب میں سے جو تو نے لکھی ہے ہٹا دے..... (خروج 32 : 32)

[سوتاہ A 14 اور بڑا چھوٹا 32A]

اپنی مرضی سے قربانی کے لیے تیار ہونا اسرائیل کے بڑے اور اعظم لوگوں کی خوبیوں میں سے ایک ہے۔ قدیم بزرگ اور انبیا کا کردار بھی اسی طرح کا تھا۔ لیکن کئی موقعوں پر ربیوں نے والہانہ اظہار کیا تھا۔

”میں اسرائیل کا کفارہ ہوں“۔ [مپچلٹا A 2 : مشناہ نگایام 2 : 1]

(سلومن سلکٹر ، ربانیوی الہیات کے پہلو 310)

(D) یوحنا 1: 29 کو سن کر اُن پر کیا اثر ہوا ہوگا۔

”دوسرے دن اُس نے یسوع کو اپنی طرف آتے دیکھ کر کہا دیکھو یہ خدا کا برا ہے جو

جہان کے گناہ اٹھائے لے جاتا ہے“۔

*یونانی :- دیوتاؤں سے تسلی و تشفی

بد روحوں سے سلامتی ، اجتماعی تقریبات ، تشدد موت ، جانچ پڑتال پر حیرانگی قبولیت پر

بے یقینی اہم چیزوں کے بار بار ہونے کے متعلق تجسس

• رومی :- انسانوں کے شکار ہونے پر حیرانگی۔

جنگ میں نمونہ بننا، سلطنت سے زیادہ ایک دوسرے کا ساتھ دینا، عموماً شکار ہونے پر حیرانگی، ہر چیز شہنشاہ کی ملکیت ہونا، تصلیب کے عمل کی جانچ کرنا۔

*دیاسپورا یہودی: یہودی تہوار، معصوموں کا شکار ہونا، شاید ساری دنیا کو معافی ملے گی،
الہام کہ یہ کیسے ہوگا، انسانوں کے شکار ہونے پر حیرانگی نہ ہونا۔ اُن لوگوں کے بارے میں
نہ پوچھنا کہ کیسے قربانی گزراتے ہیں،
یسوع کا اخلاقی پاکیزگی پر خیال، تجسس اور خوف کہ یوحنا کے پستسمہ کے ساتھ کئے گئے حملے اور
باتیں۔

• فریسی یہودی :-

دُکھ اُٹھانے والا خادم۔

ہیپکل کی خدمت، معافی کا مسیحی دور، مرنا، مسیح کی شہادت پوچھ گچھ پر حیرانگی، بڑے کی
پاکیزگی اور مکمل سوجھ بوجھ، بڑھ / قربانی کے بکرے پر کے مسئلہ پر اُلٹھن اندرونی جوابدہی
(یوحنا پستسمہ دینے والے کہ توبہ کی منادی کے حوالے سے) کا سامنا ہونا، روح کا ذکر کر
کے دھمکی دینا۔

(E) پرانے عہد نامہ کے قربانی کے نقشہ کے مطابق نئے عہد نامہ میں مسیح کی موت

بطور قربانی کیسے ہے؟

* پرانے عہد نامہ کی قربانی میں دیکھا :-

الف:- افتتاحی

1- عہد پر مہر ہونا

2- ابتدائی فسح

3- ہیکل اور قربان گاہ کی صفائی

ب:- معمول (اقسام کا خلط ملط ہونا)

1- سوختنی قربانی

2- پاکیزگی / گناہ

3- گناہ / تلافی

4- سلامتی / اجتماع

ج:- تہوار کے نتیجے

1- فسح

2- پہلا پھل

3- خیمہ اجتماع

د:- روزمرہ کے نتیجے

1- قسمیں / وعدے / اسمیں ناصری بھی شامل ہیں

ہ :- کفارہ کا دن

1- سردار کا ہن

2- ذبح کیا ہوا بکرا

3- قربانی کا بکرا

*اب نئے عہد نامہ میں -----

1- اقتتاجی

الف :- عہد پر مہر ہونا

عہد اُس وقت مستند ہوتا ہے جب عہد کرنے والے مر جاتے، یہ کبھی نہیں دیکھا گیا کہ عہد کرنے والا اُس دوران زندہ رہا ہو۔ یہاں تک کے پہلا عہد بھی خون کے بغیر نہ ہو۔

(عبرانیوں 9 : 7)

عہد کے خون سے وہ پاک کیا گیا۔ (عبرانیوں 10 : 29)

نئے عہد کے درمیانی یسوع اور چھڑکاؤ کا خون، جو ہابل کے خون کی نسبت بہتر ہے۔

(عبرانیوں 12 : 24)

اب خدا اطمینان کا چشمہ جو بھیڑوں کے بڑے چرواہے یعنی ہمارے خداوند یسوع کو ابدی

عہد کے خون کے باعث مردوں میں زندہ کر کے اٹھا لایا۔ (عبرانیوں 13 : 20)

اس طرح اُس نے کھانے کے بعد پیالہ بھی لیا اور کہا یہ پیالہ میرے خون میں نیا عہد ہے
جب کبھی پیو میری یاد گاری میں یہی کیا کرو۔ کیونکہ جب کبھی تم یہ روٹی کھاتے اور اس
پیالے میں سے پیتے ہو تو خداوند کی موت کا اظہار کرتے ہو۔

(1- کرنتھیوں 11: 25- 26)

2- ابتدائی فسح:-

پرانا خمیر نکال کر اپنے آپ کو پاک کر لو تاکہ تازہ گندھا ہوا آٹا بن جاؤ چنانچہ تم بے خمیر
ہو کیونکہ ہمارا بھی فسح یعنی مسیح قربان ہوا۔ (1- کرنتھیوں 5: 7)

3- خمیرہ اجتماع اور قربان گاہ کی پاکیزگی

”اُسی مرضی کے سبب سے ہم یسوع مسیح کے جسم کے ایک ہی بار قربان ہونے کے
وسیئلہ سے پاک کیے گئے ہیں“۔ (عبرانیوں 10: 10)

روح کے پاک کرنے سے فرمانبردار ہونے اور یسوع مسیح کا خون چھڑکے جانے کے لیے
برگزیدہ ہوئے ہیں۔ (1- پطرس 1: 2)

”پس ضرور تھا کہ آسمانی چیزوں کی نقلیں تو اُن کے وسیئلے سے پاک کی جائیں مگر خود

آسمانی چیزیں ان سے بہتر قربانیوں کے وسیئلہ سے“۔ (عبرانیوں 9: 23)

ب۔ معمول (خلط ملط اقسام کے ساتھ)

1- سوختنی :

” اور محبت سے چلو جیسے مسیح نے تم سے محبت کی اور ہمارے واسطے اپنے آپ کو خوشبو کی مانند خدا کی نظر کر کے قربان کیا“۔ (افسیوں 5: 2)

” چنانچہ ایسا ہی سردار کاہن ہمارے لائق بھی تھا جو پاک اور بے ریا اور بے داغ ہو اور گنہگاروں سے جدا اور آسمانوں سے بلند کیا گیا ہو۔ اور اُن سردار کاہنوں کی مانند اُسکا محتاج نہ ہو کہ ہر روز پہلے اپنے گناہوں اور پھر اُمت کے گناہوں کے واسطے قربانیاں چرھائے کیونکہ اُسے وہ ایک ہی بار کر گذرا جس وقت اپنے آپ کو قربان کیا“۔ (عبرانیوں 7: 26 - 27)

2۔ پاکیزگی / گناہ

” اور جس میں یہ باتیں نہ ہوں وہ اندھا ہے اور کوتاہ نظر اور اپنے پہلے گناہوں کے دھوئے جانے کو بھولے بیٹھا ہے“۔ (2۔ پطرس 1: 9)

” تو مسیح کا خون جس نے اپنے آپ کو ازلی روح کے وسیلہ سے خدا کے سامنے بے عیب قربان کر دیا تمہارے دلوں کو مردہ کاموں سے کیوں نہ پاک کریگا تاکہ زندہ خدا کی عبادت کریں“۔

14 ”کیونکہ اُس نے ایک ہی قربانی چرھانے سے اُن کو ہمیشہ کے لئے کامل کر دیا ہے جو پاک کئے جاتے ہیں۔

15 ” اور روح القدس بھی ہم کو یہی بتاتا ہے کیونکہ یہ کہنے کے بعد کہ۔

16 ”خداوند فرماتا ہے جو عہد میں اُن دنوں کے بعد اُن سے باندھونگا وہ یہ ہے کہ میں اپنے قانون اُن کے دلوں پر لکھونگا اور اُن کے ذہن میں ڈالونگا۔

17 ”پھر وہ یہ کہتا کہ اُن کہ گناہوں اور بے دینیوں کو پھر کبھی یاد نہ کرونگا۔

18 ”اور جب اُن کی معافی ہو گئی ہے تو پھر گناہ کی قربانی نہیں رہی۔

(عبرانیوں 10:14 تا 18)

3- گناہ / تلافی

”لیکن اگر ہم نور میں چلیں جس طرح کہ وہ نور میں ہے تو ہماری آپس میں شراکت ہے اور اُسکے بٹے یسوع کا خون ہمیں تمام گناہوں سے پاک کرتا ہے۔“

(1- یوحنا 1:7)

اگر اپنے گناہوں کا اقرار کریں تو وہ ہمارے گناہوں کے معاف کرنے اور ہمیں ساری ناراستی سے پاک کرنے میں سچا اور عادل ہے۔“ (1- یوحنا 1:9)

4- سلامتی / اجتماعی

”اسی طرح اُس نے کھانے کے بعد پیالہ بھی لیا اور کہا یہ پیالہ میرے خون میں نیا عہد ہے جب کبھی پیو میری یادگاری کے لئے یہی کیا کرو۔ کیونکہ جب کبھی تم یہ روٹی کھاتے اور اس پیالے میں سے پیتے ہو تو خداوند کی موت کا اظہار کرتے ہو۔“

(1- کرنتھیوں 11:25-26)

اسی سبب سے اے میرے پیارو! بت پرستی سے بھاگو۔ میں عقلمند جان کر تم سے کلام کرتا ہوں جو میں کہتا ہوں تم آپ اُسے پرکھو۔ وہ برکت کا پیالہ جس پر ہم برکت چاہتے ہیں کیا مسیح کہ خون کی شراکت نہیں؟ وہ روٹی جیسے ہم توڑتے ہیں کیا مسیح کے بدن کی شراکت نہیں؟۔ چونکہ روٹی ایک ہی ہے اس لئے ہم جو بہت سے ہیں ایک بدن ہیں کیونکہ ہم سب اُسی ایک روٹی میں شریک ہوتے ہیں۔ جو جسم کے اعتبار سے اسرائیلی ہیں اُن پر نظر کرو۔ کیا قربانی کا گوشت کھانے والے قربان گاہ کے شریک نہیں؟“۔

ج: تمہاروں کے نتیجے

1- فسح

پرانا خمیر نکال کر اپنے آپ کو پاک کر لو تاکہ تازہ گندھا ہوا آٹا بن جاؤ چنانچہ تم بے خمیر ہو کیونکہ ہمارا بھی فسح یعنی مسیح قربان ہوا۔ (1- کرنتھیوں 5 : 7)

”لیکن فی الواقع مسیح مردوں میں سے جی اٹھا ہے اور جو سو گئے ہیں اُن میں سے پہلا پھل ہوا۔ کیونکہ جب آدمی کے سبب سے موت آئی تو آدمی ہی کے سبب سے مردوں کی قیامت بھی آئی۔ اور جیسے آدم میں سب مرتے ہیں ویسے ہی مسیح میں سب زندہ کئے جائینگے۔ لیکن ہر ایک اپنی اپنی باری سے۔ پہلا پھل مسیح۔ پھر مسیح کے آنے پر اُس کے لوگ۔ اُس کے بعد آخرت ہوگی اُس وقت وہ ساری حکومت اور سارا اختیار اور قدرت نیست کر کے بادشاہی کو خدا یعنی باپ کے حوالہ کر دیگا۔ کیونکہ جب تک کہ وہ سب دشمنوں کو اپنے

پاؤں تلے نہ لے آئے اُس کو بادشاہی کرنا ضرور ہے۔ سب سے پچھلا دشمن جو نیست کیا جائے گا وہ موت ہے۔

(1- کرتھیوں 15: 20 تا 26)

3- عارضی (پرانے عہد نامہ میں کوئی خاص موضوع نہیں البتہ یہودی ادب غیر اقوام کے کفارہ کا بھی حوالہ دیتا ہے۔)

د۔ روزمرہ کے نتیجے

”باپ مجھ سے اس لئے محبت رکھتا ہے کہ میں اپنی جان دیتا ہوں تاکہ اُسے پھر لے لو۔ کوئی اُسے مجھ سے چھینتا نہیں بلکہ میں اُسے آپ ہی دیتا ہوں۔ مجھے اُس کے دینے کا بھی اختیار ہے اور اُسے پھر لینے کا بھی اختیار ہے یہ حکم میرے باپ سے مجھے ملا۔“ (یوحنا 10 :

17- 18)

ہ۔ کفارے کا دن

1- سردار کا ہن

” اور بکروں اور پچھڑوں کا خون لے کر نہیں بلکہ اپنا ہی خون لے کر پاک مکان میں ایک

ہی بار داخل ہو گیا اور ابدی خلاصی کرائی۔“ (عبرانیوں 9 : 12)

” اس لئے یسوع نے بھی اُمت کو خود اپنے خون سے پاک کرنے کے لئے دروازہ کے باہر دُکھ

اُٹھایا۔“ (عبرانیوں 13 : 12)

”چنانچہ ایسا ہی سردار کاہن ہمارے لائق بھی تھا جو پاک اور بے ریا اور بے داغ ہو اور گنگاروں سے جدا اور آسمانوں سے بلند کیا گیا ہو۔ اُن سردار کاہنوں کی مانند اُسکا محتاج نہ ہو کہ ہر روز پہلے اپنے گناہوں اور پھر اُمت کے گناہوں کے واسطے قربانیاں چرھائے کیونکہ اُسے وہ ایک ہی بار کر گزرا جس وقت اپنے آپ کو قربان کیا“۔ (عبرانیوں 7: 26 - 27)

”لیکن یہ شخص ہمیشہ کے لئے گناہ کے واسطے ایک ہی قربانی گزاران کر خدا کی دہنی طرف جا بیٹھا“۔ (عبرانیوں 10: 12)

”وہ اُس کے جلال کا پر تو اور اُس کی ذات کا نقش ہو کر سب چیزوں کو اپنی قدرت کے جلال سے سنبھالتا ہے۔ وہ گناہوں کو دھو کر عالم بالا پر کبریا کی دہنی طرف جا بیٹھا۔“

(عبرانیوں 1: 3)

2۔ ذبح کیا ہوا بکرا۔

”اور بکروں اور بچھڑوں کا خون لے کر نہیں بلکہ اپنا ہی خون لے کر پاک مکان میں ایک ہی بار داخل ہو گیا اور ابدی خلاصی کرائی“۔ (عبرانیوں 9: 12)

”پس سے بھائیوں! چونکہ ہمیں یسوع کے خون کے سبب سے اُس نئی اور زندہ راہ سے

پاک مکان میں داخل ہونے کی دلیری ہے“۔ (عبرانیوں 10: 19)

ورنہ بنائے عالم سے لے کر اُسکو بار بار دُکھ اٹھانا ضرور ہوتا مگر اب زمانوں کے آخر میں ایک بار ظاہر ہوا تاکہ اپنے آپ کو قربان کرنے سے گناہ کو مٹادے۔

*روح (نیا عہد) کا وعدہ نئی فسخ کا تقاضا کرتا ہے

* وہ کامل قربانی کے لئے خود آیا تاکہ کامیابی یقینی ہو جائے۔

* اُس نے مسئلہ کی نزاکت کا اس طرح مظاہرہ کیا۔

1- وہ بڑا ہوشمندانہ قربانی کا انداز تھا

2- قربانی کا شکار ہونے کی قدر

3- بڑے کے بے عیب ہونے پر ہماری تشویش

4- شرمناک طریقہ سے موت واقع ہوئی۔

5- بحالی سے پہلے اس کے وقوع پذیر ہونے کی ضرورت تھی۔

6- زندگی کی مثال میں مشکل

* اُس نے ایسے وفادار، بااعتماد، کام پر توجہ مرکوز کرنے اور رحم کھانے والے سردار کاہن کو

بھیجا تاکہ وہ یہ سب کچھ ہمارے لئے کرے۔ تاکہ وہ ایک ہی بار اس کا خاتمہ کرے۔

1- مستقبل کی قربانیوں کے متعلق بے یقینی تھی۔

2- بار بار اور مستقل طور پر قربانی ادا کرنے میں ناکامی کا امکان تھا۔

[یسوع کا مردوں میں سے زندہ ہونا قربانی کی قبولیت کا مظاہرہ تھا]

* مسیح کی قربانی فعال انداز میں کمیونٹی کی تباہی کے رد عمل میں وقوع ہوئی۔

1- یہ شراکت کی قربانی ہے یہ اُن روحوں کے درمیان اتحاد پیدا کرتی ہے جو برہ کی قربانی کو سراہتے اور محبت کرتے ہیں۔

2- یہ کمیونٹی میں معافی کے عمل کو ترغیب دیتی ہے اس کے پیچھے یہ منطق ہے کہ خدا نے معاف کیا۔ حالانکہ تم اس کے لائق نہ تھے۔

3- یہ اس دلیل کے تحت حوصلہ افزائی کرتی ہے اُن کو ختم نہ کرو جن کی خاطر مسیح نے جان دی۔

4- عشائے ربانی یعنی مسیح کے آخری کھانا میں ہم اُن تجربات کو تعمیر کرتے ہیں۔ جو مسیح کی موت کے اجتماعی پہلو کی طرف اشارہ کرتے ہیں۔

The Work of Christ on the Cross: Sacrifice (NT)

A. General Introduction

The New Testament was largely written to people in three main cultures: Greco-Roman, Diaspora Judaism, Pharisaical Judaism. The images of those respective religious views would be the background to the proclamation of the Good News of Jesus.

Just as all the various messianic strands found their fulfillment in Jesus, so too did all the sacrificial system.

And the appeal of the various sacrifices in non-biblical religions also was satisfied uniquely in the sacrifice of Jesus.

B. The "Logic" of Sacrifice in the Old Testament

Sacrifice was always about repairing and maintaining community and personal relationships within the community (which included God as community member).

If a man or woman destroyed the property of another, the offender had to repay the victim, restoring like for like. Some aspects of sacrifice (e.g., reparation offerings) focused on this community repair.

Some (but not most) aspects of some sacrifices looked like what we would call today "fines." Since the "money" of the day consisted of livestock, fines were paid in that 'currency'.

The community had been created by God, and His people were His 'portion' in the world. When someone would do damage to a community member, there was also a "loss" to the Community Owner and original Community Member, and it too had to be "made good." Since all sin weakened the community to a greater or lesser extent, God had to be "paid back" for the damage. God took His payment in the currency of the day--livestock and agricultural products. Once the payment had been given over to God, and was now His property, God was free to do with it as He pleased: some of it He gave to His workers (i.e., the priests), some He gave to the poor and disadvantaged, some He used as "object lessons" (e.g., burnt offerings, post-exodus Passover lambs), but most of it He used in community and family celebration--to actively build community bonds. Since these sacrifices were at the center of the main community institutions, community life constantly reminded the Israelite of their relationship to the God of the Exodus. All of these uses of sacrifice by God added value and goodness "back into" the community, to help make up for the damage originally done.

The burnt offerings were a special category, which functioned like a perpetual reminder that (1) everything was the Lord's already; that (2) He had absolute authority over what was His (including Israel!), and that (3) His absolute commitment to His people **was to**

be matched by their absolute commitment to Him (in order to enjoy the incredible blessings He had designed for the community of which He was the founding Member).

Sacrifices were pervasive in the life of the Israelite, as a constant reminder that God's ways and laws were only intended for community and individual welfare, and that deviations from that community design robbed the community of those intended blessings. They also functioned as a constant reminder that sin was **not only a community issue, but also a personal issue**--the offender had to approach God with a heart of honesty about the offense (and self-judgment in the process, obviously), and an action of relinquishing some personal property/value (e.g., livestock) as a just recompense to God. Sacrifices always cost something, and always required confession (by the very act of coming forward) and faith (that God had to be taken seriously).

Some sacrifices involved the notion of substitution--that the animal took the place of the community, select individuals, or offender (e.g., the scapegoat, original Passover lamb).

Sacrifices were expressions of an inward attitude and commitment. Sacrifices that were merely ritualistic were described as "worthless" or "empty" or even "treacherous." Israel was unique in ancient history in one aspect of her sacrificial system: the concept of atonement as the repairing of personal communion with God, as a way to facilitate the constructive and creative interaction between Falling Humanity and a perfect, yet eager to bless, God.

Every sacrifice reminded Israel that she had been redeemed by God and was still in an interpersonal and corporate covenant with her Redeemer...

C. Sacrifice in the New Testament World

The phenomena of sacrifice in the Greco-Roman world:

"The traditional religion of the Greeks and Romans was a form of polytheism, in which some of the gods worshipped were benevolent and others malevolent, and in which even those who were benevolent shared the vices as well as the virtues of their worshippers. The gods were worshipped by sacrifice, and, as in Judaism, both animal and vegetable offerings were made, though the detailed ceremonial differed from Judaism considerably, and free use was made of images as the representatives of the gods. The purpose of sacrifice also had various similarities to Judaism. Thank-offerings, propitiatory offerings and sacred meals were practiced, and very frequently sacrifices were offered in fulfillment of vows, which had been made to secure some benefit. Sacrifice was mainly concerned with securing earthly benefits and averting earthly disaster, and whole offerings were made for the latter purpose to the gods and spirits of the underworld. Two marked differences from Jewish sacrifice were that human sacrifice was not excluded, and that in the ecstatic cult of Dionysus (Bacchus), the worshippers were believed to eat their deity in his animal representative. " [STB:105]

- Polytheistic (obviously), but also heavily weighted toward the dead ancestors.
- Augustus Caesar became the head of most of the major priesthoods of the empire, and depicts himself offering sacrifice on coins. This was unprecedented (Julius had only held two of them--Augustus dominated at least seven at Rome).
 - The Roman army had their own dedicated sacrificial 'chaplains'--one to do the dissection and one to read the entrails (coupling sacrifice and divination). Military generals would sacrifice themselves in order to win battles.
 - The empire honored both Roman and local deities, and "absorbed" deities as they assimilated cultures (but not all gods/religions were acceptable).
 - The senate offered sacrifices at the start of every session (between one-third and one-half would have been official priests).
 - [Many Christian persecutions were defined by our unwillingness to sacrifice.]

Much communal sharing and festivals, but some burnt offerings as well. Animals were preferred, but the gods accepted fruit, beans, milk, cheese, honey, and oil. Incense was also offered as a substitute for animals, and even buildings and inscriptions counted as "belated sacrifices" (e.g., model limbs in healing sanctuaries, in memory of the part healed in response to a promise of a sacrifice.)

"The person requiring the sacrifice usually made arrangements with the custodian of the relevant temple and hired the services of *popae* and *victimarii* (the people who actually cut the throats of the sacrificial animals and dissected them afterward), and often of a flute player (*tibicen*) as well. Sacrifices were accompanied by music (on a flute or lyre) to prevent any sounds of ill omen being heard, which would mean starting the sacrifice again. The priest kept his head covered with his toga at all times to guard against sights and sounds of ill omen." [HI:HLAR:277]

"Animal sacrifice was the central ritual of many religious occasions; we know enough about it from both literary and archaeological evidence to understand its main stages. In structure, though not in detail, the ritual was closely related to the Greek ritual of sacrifice. The victim was tested and checked to make sure it was suitable; precise rules controlled the choice of sex, age, colour and type of victim, in relation to the deity and the occasion. After a procession to the altar and preparatory rites, a prayer was said in which the divine recipient was named; then the victim was made 'sacred' by the placing of wine and meal on its head and it was at this moment (so it was believed) that the signs (if any) appeared in the entrails that would imply the gods' rejection of the offering. The victim had to be killed by a single blow; its *exta* (entrails) were examined by the *haruspices*; assuming that they were acceptable, the animal was then butchered, cooked

and eventually eaten by the worshippers. If the *exta* showed unacceptable signs, further victims could be sacrificed until one was accepted and *litatio* achieved. The whole process was evidently bound by rules and by traditional lore; any error or misfortune - the victim escaping or struggling, the *exta* slipping when offered up at the altar - would have been very inauspicious. Even the butchering seems to have involved special knowledge, with a technical sacred vocabulary for the many different kinds of cuts (and sausages) that were offered to the god. [HI:RR1:36]

From BBC on I Cor 10: "Whatever meat was left over from sacrifices was taken to the meat market in the large agora in Corinth (not far from where Paul had once worked-Acts 18:3). Not all meat in this market had been offered to idols, but some of it had. In comparatively large cities, Jewish people were often allowed to have their own markets so they could avoid such food. In other cities, they would ask about the source of the meat. But Jewish teachers considered inadvertent sins "light"; thus Paul can trust that the scrupulous will be satisfied with "What you don't know won't hurt you." Because most people could not afford to buy meat, subsisting instead on fish and grain, Paul here addresses the well-to-do in the congregation."

"Official" religion was falling out of favor at the time, and people were turning to more popular and flamboyant religions (e.g., mystery religions). These had elaborate rituals and initiations, used to solidify the sense of community and uniqueness of the group. Child sacrifice was practiced (against Roman law) in some of these cults.

"In this life, most elective cults offered a new sense-of community. As we have seen, the worship of traditional deities could have a social dimension. The association of Diana and Antinous, for example, met six times a year for sacrifice and dinner, and ensured that members had a decent burial. But most new, elective cults offered a much stronger type of membership, which they marked by special initiatory rituals. So, for example, in the cult of Isis, alongside the relatively public rituals, individual initiations became increasingly important from the first century A.D. onwards; members took part in the rituals at the main sanctuaries, or met in private groups, such as the one which used a house on the Aventine hill.[HI:RR1:287]

"Paradoxically, the spilling of blood, whether human or animal, symbolized the respect in which life was held by all. Everyone was insistent on the necessity of spilling blood, as it was the price that had to be paid for the survival of the community and for the salvation of each individual. This necessity was so clear and so much in everyone's minds every day that when Tertullian could think of no further arguments against paganism he cried: 'And if you must have blood, then you have Christ's.'" [Aline Rousselle, *Porneia*, Blackwell:1988, p.128]

The phenomena of sacrifice in the non-Pharisaical Jewish world of first century Judaism:

"In the Intertestamental literature, the spiritualization of sacrificial ideas which we find in the Psalms and Prophets continues. Examples are Sir. 35:1-3; Test. Lev. 3:6; IQS 8,9; Philo, *Som.* 2:183. The instances from the Dead Sea Scrolls are particularly interesting,

because the Qumran community had separated itself from the Temple until better times arrived, and was thus actually substituting spiritual sacrifice for literal, to a degree which even the Jews of the Dispersion, who could visit the Temple only occasionally, did not equal. When the Temple was destroyed in AD 70, rabbinic Judaism followed a similar course, as the prayers of the later Jewish liturgy indicate." [STB:108]

Sirach 35.1-3: "The one who keeps the law makes many offerings; one who heeds the commandments makes an offering of well-being. The one who returns a kindness offers choice flour, and one who gives alms sacrifices a thank offering." (see also 3.14, 30; 29.12; 7.9; 34.18f)

Philo, *Som* 2.183: "who then is the chief butler of God? The priest who offers libations to him, the truly great high priest, who, having received a draught of everlasting graces, **offers himself in return**, pouring in an entire libation full of unmixed wine"

1QS 9.3-5 (Dead Sea Scrolls): "When these exist in Israel in accordance with these rules in order to establish the spirit of holiness in truth eternal, in order to atone for the fault of the transgression and for the guilt of sin and for approval for the earth, **without the flesh of burnt offerings and without the fats of sacrifice**--the offering of the lips in compliance with the decree will be like the pleasant aroma of justice and the correctness of behavior will be acceptable like a freewill offerings"

We have an interesting passage on substitutionary suffering (martyrdom) in this period as well:

- 4 Macc 6:26-28: "When he was now burned to his very bones and about to expire, he lifted up his eyes to God and said, 27 "You know, O God, that though I might have saved myself, I am dying in burning torments for the sake of the law. 28 Be merciful to your people, and let our punishment suffice for them. 29 **Make my blood their purification, and take my life in exchange for theirs.**"
- 4 Macc 17.20-22: "These, then, who have been consecrated for the sake of God, are honored, not only with this honor, but also by the fact that because of them our enemies did not rule over our nation, 21 the tyrant was punished, and the homeland purified--they having become, as it were, **a ransom for the sin of our nation.** 22 And through the blood of those devout ones and **their death as an atoning sacrifice**, divine Providence preserved Israel that previously had been mistreated."

The phenomena of sacrifice in the Pharisaical Jewish world of first century Palestine:

- "...the first thing to note is that the literal sacrifices of the Pentateuchal Law were still being offered in the NT period, and continued to be offered until the destruction of the Temple by the Romans in AD 70." [STB:107]
- "Jewish sacrificial practice **differed from that of the Greeks in two principal ways**. In the first place, in Judaism during the Roman period the view prevailed that there should be **only one temple and one place of sacrifice...** The Greeks and Romans had almost countless temples, and sacrifice could be offered even where there was no temple."

"**Secondly, Jewish sacrificial worship was more expensive**. There was a large hereditary priesthood that was supported by non-priests. **In Greece and Rome priesthood was not a profession or a caste**. In Rome, and not infrequently in the Greek-speaking world, it was an honour to be a priest, **an honour reserved for the elite**; like other honorary positions it was sometimes expensive for the office holder. **Rulers whom we now think of as generals, conquerors, kings and emperors were also priests**. Julius Caesar was a high priest. Alexander the Great, in his triumphant conquest of much of the known world, sacrificed regularly. In Greece and Rome, it is difficult to understand just what a priest was because the 'distinction between civic magistracy and priesthood' is elusive. Those who wanted to get on in the world sought priestly appointments (e.g. Pliny the Younger). In Judaism, on the other hand, priestly office was hereditary, **priests were forbidden to support themselves by working the land, and the care and feeding of the priesthood were substantial costs borne by the rest of society, especially farmers**. Another element that made Jewish sacrificial worship expensive was the use of holocausts, 'whole-burnt offerings', of which there were at least two each day in the Jerusalem temple. **Such sacrifices were unknown in Greece**. In Judaism, although a majority of the sacrifices provided food for the priest and/or the worshipper, some animals were entirely consigned to the altar. **In Greece all sacrificed animals were eaten, and the gods usually got only some of the bones**. In this second case, the expense of religion and the importance of a priestly caste, we can find parallels to Judaism in Babylonia, Egypt and other countries." [E.P. Sanders, JPB:50f]

- **After the temple was destroyed**, the sacrifices were (necessarily) spiritualized, substituting various alternatives as sacrifice:
 1. Acts of love and mercy:

"When the court's right to impose the death-penalty was abrogated and the Temple was destroyed, involving the abolition of the sacrifices, a sense of despair and the feeling that Israel had been deprived of the possibility of atonement prevailed. It once happened that Rabban Johanan b. Zakkai was leaving Jerusalem and R. Joshua was walking behind him, when the latter saw the Temple in ruins. Said R. Joshua: "Woe to us that this is in ruins - the place where the sins of Israel were expiated!" Rabban Johanan b. Zakkai replied: "My son, be not grieved, we have a means of atonement that is commensurate with it. Which is this? It is the performance of acts of lovingkindness, as it is said 'For I desire loving

kindness and not sacrifice" (Hosea vi 6).' (*Avot de-R. Nathan*, 11a) [Ephraim Urbach, *Sages*:434-5]

"In another place, with reference to Prov 21.2, it is pointed out that the superiority of practicing the works of charity and justice over sacrifices consists in this, that whilst the atoning effect of the former extends also to the sins committed willfully, that of the latter is confined only to sins committed unintentionally" [Deut R., 5.8] (Solomon Schechter, *Aspects of Rabbinic Theology*:296)

"Rabbah Johanan ben Zakkai was the authority for 'Even as the sin-offering makes atonement for Israel, so does charity make atonement for the Gentiles.' [*Baba Batra* 10b] (Gedaliah Alon, *JTLTA*:51)

2. Hospitality to scholars (!):

"In the spirit of this teaching of Rabban Johanan b. Zakkai, the Tanna R. Eliezer b. Jacob said: 'Whoever entertains a scholar in his house and lets him enjoy his possessions it is accounted to him by Scripture as if he had offered up the daily burnt-offerings' (*T.B. Berakhot* 10b).... [Ephraim Urbach, *Sages*:434-5]

3. Weight loss from fasting (!):

"The fasts that multiplied after the Destruction also assumed the character of a surrogate and replacement for the atonement effected by the sacrifices. This fact found concrete expression in the prayer attributed to Rav Sheshet: 'Sovereign of the universe, it is known to Thee that when the Temple was in existence, if a man sinned he would bring a sacrifice, of which only the fat and the blood were offered up, and he would be granted atonement. Now I have observed a fast and my own fat and blood have been diminished. May it be Thy will that my diminished fat and blood be accounted as though I had offered them up before Thee on the altar, and do Thou show me favour.'" (*T.B. Berakhot* 17a) [Ephraim Urbach, *Sages*:434-5]

4. Death of the Individual himself, with repentance:

"death and the day of atonement effect atonement, if combined with repentance. Repentance effects atonement for lesser transgressions against both positive and negative commands in the Law; while for graver transgressions it suspends punishment until the Date of Atonement comes and effects atonement.'" (*M. Yoma viii.8*)

5. Death of the Individual himself, without repentance:

"The doctrine of R. Ishmael, R. Judah, and Rabbi that death--**even death without repentance--has the power to atone** originated only after the Destruction" [Urbach, *Sages*:432]

6. Criminal executions and punishments:

"The sacrifices only expiated iniquities between man and God, for which it was not in the power of an earthly court to impose punishment. Transgressions that were liable to punishment by a court were not atoned for by sacrifices, and only the penalty brought with it atonement for the sin. Those who were sentenced to death were told to make confession, 'for such is the way of those condemned to death to make confession, because every one that makes confession has a share in the world to come...and if he does not know to make confession, he is told: 'say, **may my death be an atonement for all my iniquities,**' (M. *Sanhedrin* vi.2) Similarly, it is stated regarding the penalty of lashes: **'lashes are precious, for they atone for sins,** as it is said: "according to the measure of wickedness"--the lashes suffice to atone for his wickedness' [*Midrash Tannaim*, and *TB Shevu'ot* 21a]..." [Urback, *Sages*:433-434]

7. Involuntary suffering and disease:

"But besides satisfying the claims of a just God or of justice, death and suffering also atone and reconcile man with God. They form, according to the Rabbis, two of the four (or the three) kinds of atonement taught by the Scriptures. Self-inflicted suffering, such as fasting, assumes naturally the aspect of sacrifices. Hence the prayer of a Rabbi after a fast that the fat and blood which he lost through the fast should be accounted to him as a sacrifice on the altar, and have the same effect as the sacrifice in the days of yore when the Holy Temple was in existence. This was considered as a kind of self-sacrifice, or rather sacrifice of his soul, **but this notion was not entirely limited to voluntary suffering.** Every loss of property sustained by man, as well as every kind of physical suffering which he happens to undergo, are considered an atonement. "A man stumbled in a transgression, and became guilty of death by heaven (in contradistinction of the worldly tribunal). By what means shall he atone? His ox died, his chickens went astray, or he stumbled on his finger so that blood came out - by these losses and suffering, his debts (to the account of heaven against him) are considered paid." Indeed, the loss of blood through any accident atones as the blood of a sacrifice [*Chullin* 7b]. It is further maintained that the appearance of leprosy on the body of a man is the very altar of atonement. Hence the dictum, "Beloved is suffering, for as sacrifices are atoning, so is suffering atoning." Nay, suffering has even a greater atoning effect than sacrifice, inasmuch as sacrifice affects only man's property, whilst suffering touches his very self. [*Berakhot* 5.b] (Solomon Schechter, *Aspects of Rabbinic Theology*:307-309)

8. Bible study:

"Atoning power is also ascribed to Torah and charity. The descendants of Eli could find no atonement by sacrifice and meat-offering, but they might receive pardon through the occupation with the study of the Torah and acts of loving-kindness. [*Rosh Hashanah*, 18a] Indeed, the Holy One, blessed be he, foresaw that the Holy Temple would be destroyed and promised Israel that **the words of the Torah, which is likened unto sacrifices, will, after the destruction of the Temple, be accepted as a substitute for sacrifices.** [*Tanchuma* ahri, 10; *Midrash Tanchuma*, 3.85a] (Solomon Schechter, *Aspects of Rabbinic Theology*:312)

9. The dinner table:

" Reference may be made here also to the atoning effect ascribed to the dining-table in the household of a man, which is considered, by reason of the hospitality offered on it to the poor, as the altar in the Temple, on which the sacrifices were brought. [*Berachoth*, 55a] (Solomon Schechter, *Aspects of Rabbinic Theology*:312)

10. A chaste wife:

"The chaste woman is also likened to the altar; as the altar atones (for the sins of Israel), so she atones for her house.' [*Tanchuma*, yishlh, 6] (Solomon Schechter, *Aspects of Rabbinic Theology*:312)

11. The death of a righteous/innocent person:

"The atonement of suffering and death is **not limited to the suffering person**. The atoning effect extends to all the generation. **This is especially the case with such sufferers as cannot either by reason of their righteous life or by their youth possibly have merited the afflictions which have come upon them. The death of the righteous atones just as well as certain sacrifices.**' [*Mechilta*, 72b]... There are also applied to Moses the Scriptural words, "And he bore the sins of many" (Isa- 53 12), because of his offering himself as an atonement for Israel's sin with the golden calf, being ready to sacrifice his very soul for Israel, when he said, "And if not, blot me, I pray thee, out of thy book (that is, from the Book of the Living), which thou hast written" (Exod- 32 32).' [*Sotah*, 14a and *Berachoth* 32a] This readiness to sacrifice oneself for Israel is characteristic of all the great men of Israel, the patriarchs and the Prophets acting in the same way, whilst also some Rabbis would, on certain occasions, exclaim, "Behold, I am the atonement of Israel"" [*Mechilta*, 2a; *Mishnah Negaim* 2.1] (Solomon Schechter, *Aspects of Rabbinic Theology*:310)

D. What might have been their first impression, at hearing John 1.29?

The next day he saw Jesus coming to him, and said, "Behold, the Lamb of God who takes away the sin of the world!" (John 1.29)

- **The Greek:** appeasement of a deity, peace from evil spirits, communal celebration, violent death, surprise at the scale, uncertainty of acceptance, curiosity about the necessary repeatability.
- **The Roman:** surprise at the human victim, model of a general in battle, holding together more than the empire, surprise at the "commonness" of the victim, still subject to the Emperor's authority, but would have "checked out" at any mention of

crucifixion.

- **Diaspora Jewry:** Israel's feasts, innocent victim, surprise at forgiveness for the world perhaps, a vagueness about the 'how', not surprised at the human victim (but no precision as to who 'offers' the sacrifice), an idea of the ethical purity of Jesus, awe and curiosity about such a remark from John the Baptist.

- **Pharisaical Jewry:** the Suffering Servant, the Temple service, the Messianic age of forgiveness but with a dying/martyred messiah(?), curiosity over the scale, clear understanding of perfection and purity of the Lamb, confusion over the Lamb/scapegoat problem, confronted with inward response (in context of "repentance" preaching of the Baptist), and threatened by the mention of the Spirit.

E. How do the New Testament references to Christ's death as sacrifice map to the OT sacrificial system?

- Of the OT sacrifices, we noted:

A. Inaugural

1. The sealing of the covenant
2. The initial Passover
3. (Cleansing of altar and tabernacle)

B. Routine (with overlap within the types)

1. Burnt
2. Purification/Sin
3. Guilt/Reparation
4. Peace/Communion

C. Festival offerings

1. Passover
2. First Fruits

3. Tabernacles

D. Spontaneous offerings

1. Vows, including Nazarite
2. free-will offerings

E. Day of Atonement

1. The high priest
2. The slain goat
3. The scapegoat

- And now the New Testament...

A. Inaugural

1. The sealing of the covenant

For a covenant is valid only when men are dead, for it is never in force while the one who made it lives. 18 Therefore even the first covenant was not inaugurated without blood. (Heb 9.7)

the blood of the covenant by which he was sanctified, (Heb 10.29)

and to Jesus, the mediator of a new covenant, and to the sprinkled blood, which speaks better than the blood of Abel. (Heb 12.24)

Now the God of peace, who brought up from the dead the great Shepherd of the sheep through the blood of the eternal covenant, even Jesus our Lord, (Heb 13.20)

In the same way He took the cup also, after supper, saying, "This cup is the new covenant in My blood; do this, as often as you drink it, in remembrance of Me." 26 For as often as you eat this bread and drink the cup, you proclaim the Lord's death until He comes. (1 Cor 11.25)

2. The initial Passover

Clean out the old leaven, that you may be a new lump, just as you are in fact unleavened. For Christ our Passover also has been sacrificed (1 Cor 5.7)

3. (Cleansing of altar and tabernacle)

By this will we have been sanctified through the offering of the body of Jesus Christ once for all. (Heb 10.10)

that you may obey Jesus Christ and be sprinkled with His blood: (1 Pet 1.2)

Therefore it was necessary for the copies of the things in the heavens to be cleansed with these, but the heavenly things themselves with better sacrifices than these. (Heb 9.23)

B. Routine (with overlap within the types)

1. Burnt

and walk in love, just as Christ also loved you, and gave Himself up for us, an offering and a sacrifice to God as a fragrant aroma (Eph 5.2)

For it was fitting that we should have such a high priest, holy, innocent, undefiled, separated from sinners and exalted above the heavens; 27 who does not need daily, like those high priests, to offer up sacrifices, first for His own sins, and then for the sins of the people, because this He did once for all when He offered up Himself. (Heb 7.26)

2. Purification/Sin

For he who lacks these qualities is blind or short-sighted, having forgotten his purification from his former sins. (2 Pet 1.9)

how much more will the blood of Christ, who through the eternal Spirit offered Himself without blemish to God, cleanse your conscience from dead works to serve the living God? (Heb 9.14)

And according to the Law, one may almost say, all things are cleansed with blood, and without shedding of blood there is no forgiveness (Heb 9.24)

For by one offering He has perfected for all time those who are sanctified...Now where there is forgiveness of these things, there is no longer any offering for sin. (Heb 10.14,18)

3. Guilt/Reparation

but if we walk in the light as He Himself is in the light, we have fellowship with one another, and the blood of Jesus His Son cleanses us from all sin. (1 John 1.7)

If we confess our sins, He is faithful and righteous to forgive us our sins and to cleanse us from all unrighteousness. (1 John 1.9)

4. Peace/Communion

In the same way He took the cup also, after supper, saying, "This cup is the new covenant in My blood; do this, as often as you drink it, in remembrance of Me." 26 For as often as you eat this bread and drink the cup, you proclaim the Lord's death until He comes. (1 Cor 11.25)

Therefore, my beloved, flee from idolatry. 15 I speak as to wise men; you judge what I say. 16 Is not the cup of blessing which we bless a sharing in the blood of Christ? Is not the bread which we break a sharing in the body of Christ? 17 Since there is one bread, we who are many are one body; for we all partake of the one bread. 18 Look at the nation Israel; are not those who eat the sacrifices sharers in the altar? (1 Cor 10.14)

C. Festival offerings

1. Passover

Clean out the old leaven, that you may be a new lump, just as you are in fact unleavened. For Christ our Passover also has been sacrificed (1 Cor 5.7)

2. First Fruits

But now Christ has been raised from the dead, the first fruits of those who are asleep. 21 For since by a man *came* death, by a man also *came* the resurrection of the dead. 22 For as in Adam all die, so also in Christ all shall be made alive. 23 But each in his own order: Christ the first fruits, after that those who are Christ's at His coming, 24 then *comes* the end, when He delivers up the kingdom to the God and Father, when He has abolished all rule and all authority and power. 25 For He must reign until He has put all His enemies under His feet. 26 The last enemy that will be abolished is death. (1 Cor 15.20ff)

3. Booths (no special theme-offerings in the OT, but the Jewish lit refers to the atonement for the Gentiles)

D. Spontaneous offerings

1. Vows, including Nazarite (not applicable, unless "Therefore, when Christ came into the world, he said: "Sacrifice and offering you did not desire, but a body you prepared for me; with burnt offerings and sin offerings you were not pleased. Then I said, 'Here I am-it is written about me in the scroll- I have come to do your will, O God.'" (Heb 10.5ff)

2. free-will offerings:

For this reason the Father loves Me, because I lay down My life that I may take it again. 18 "No one has taken it away from Me, but I lay it down on My own initiative. I have authority to lay it down, and I have authority to take it up again. (John 10.17ff)

E. Day of Atonement

1. The high priest

and not through the blood of goats and calves, but through His own blood, He entered the holy place once for all, having obtained eternal redemption. (Heb 9.12)

Therefore Jesus also, that He might sanctify the people through His own blood, suffered outside the gate. (Heb 13.12)

For it was fitting that we should have such a high priest, holy, innocent, undefiled, separated from sinners and exalted above the heavens; 27 who does not need daily, like those high priests, to offer up sacrifices, first for His own sins, and then for the sins of the people, because this He did once for all when He offered up Himself. (Heb 7.26)

but He, having offered one sacrifice for sins for all time, sat down at the right hand of God, 13 waiting from that time onward until His enemies be made a footstool for His feet. (Heb 10.12)

When He had made purification of sins, He sat down at the right hand of the Majesty on high; (Heb 1.3)

2. The slain goat

and not through the blood of goats and calves, but through His own blood, He entered the holy place once for all, having obtained eternal redemption. (Heb 9.12)

Since therefore, brethren, we have confidence to enter the holy place by the blood of Jesus, (Heb 10.19)

Otherwise, He would have needed to suffer often since the foundation of the world; but now once at the consummation of the ages He has been manifested to put away sin by the sacrifice of Himself. (Heb 9.26)

so Christ also, having been offered once to bear the sins of many, (Heb 9.28)

3. The scapegoat

And you know that He appeared in order to take away sins; (1 John 3.5)

so Christ also, having been offered once to bear the sins of many, (Heb 9.28)

F. So, what was the problem again?

- God's justice had to be visible, for the community's welfare
- God's blessings were contingent on our basic atonement with the God of the Promises
- We didn't really have anything perfect to offer
- We didn't really understand the seriousness of the problem...
- We would never be consistent or focused enough anyway...
- Our sin destroys community

G. And what did the sacrifice on the Cross do?

- Demonstrated His justice ("righteousness *does* pay") and moral integrity, for His creatures.

"whom God displayed publicly as a propitiation in His blood through faith. This was to demonstrate His righteousness, because in the forbearance of God He passed over the sins previously committed; 26 for the demonstration, I say, of His righteousness at the present time, that He might be just and the justifier of the one who has faith in Jesus. (Rom 4.25)

- God's blessings were contingent on our basic atonement with the God of the Promises, and He opened the floodgates...

Our access to God was very limited before this:

Since therefore, brethren, we have confidence to enter the holy place by the blood of Jesus, (Heb 10.19)

we have peace with God through our Lord Jesus Christ, 2 through whom also we have obtained our introduction by faith into this grace in which we stand; (Rom 5.1)

The promise of the Spirit (New Covenant) required a new Passover

- He came Himself as the perfect sacrifice--to insure its success.
- He demonstrated the seriousness of the problem, by:

1. the robustness of the sacrificial system,
 2. the value of the sacrificial victim,
 3. our shock at the innocence of the Lamb,
 4. the abject shame of the manner of death
 5. the need for this to occur before the Restoration
 6. the difficulty of the Example of the Life
-
- He sent a loyal and faithful and focused and compassionate High Priest to do it for us...and the "once for all" character eliminated (1) the uncertainty about future sacrifices and (2) the possibility of our failure to perform consistently forever. [the Resurrection demonstrated the acceptance of the Sacrifice!]
 - The sacrifice of Christ actively reverses anti-community destructive forces:
 1. It is a "shared" sacrifice and builds unity of spirit among those who love and appreciate the Loving Lamb
 2. It "provokes" forgiveness within the community, under the logic of "God forgave--who are you not to?!"
 3. It encourages consideration, under the logic of "do not destroy those for whom Christ died"
 4. It builds shared experiences, through celebration of the Lord's supper and group exploration of implications of His death